

Økonomiudvalgets betænkning

over

Revisionsdirektoratets beretning om revisionen af

Københavns Kommunes regnskab for 2007

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
I. Indledning	4
II. Økonomiudvalgets indstilling om regnskabet for 2007	6
III. Revisionsudvalgets generelle bemærkninger til regnskabet for 2007	7
IV. Revisionsudvalgets konkrete bemærkninger til regnskabet for 2007	9
V. Kommentarer fra Økonomiudvalget og de stående udvalg til Revisionsdirektoratets revisionsberetning for 2007	19
Økonomiudvalget	19
Kultur- og Fritidsudvalget	34
Børne- og Ungdomsudvalget	36
Sundheds- og Omsorgsudvalget	38
Socialudvalget	40
Teknik- og Miljøudvalget	42
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	50
VI. Revisionsudvalgets konkrete bemærkninger til 2 resterende sager vedrørende regnskabet for 2006 samt Økonomiudvalgets indstilling hertil	57

Bilag:

Bilag 1. [Revisionsdirektoratets beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2007.](#)

Revisionsberetningen indeholder udvalgenes beslutningsprotokoller med direktoratets revisionsbemærkninger og udvalgenes besluttede foranstaltninger.

Bilag 2. De 2 resterende sager vedrørende regnskabet for 2006:

Teknik- og Miljøudvalget: [Større undersøgelse om Takstfastsættelsen for forurenede jord på Kalvebod Miljøcenter \(Revisionsprotokollat nr. 17/2006 af 23. november 2007\).](#) [Teknik- og Miljøudvalgets beslutningsprotokol af 3. september 2008.](#)

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget: [Lovpligtig beretning om Revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2006 på beskæftigelsesområdet – fleksjob \(Revisionsprotokollat nr. 19/2006 af 11. januar 2008\).](#) Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets [beslutningsprotokoller af 7. februar 2008 og 18. september 2008.](#)

Bilag 3. [Liste over Revisionsudvalgets prioritering af bemærkninger.](#)

I. Indledning

Revisionsdirektoratet afgav den 12. september 2008 til Borgerrepræsentationen dels en beretning om direktoratets virksomhed (virksomhedsberetningen) dels en beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2007 (revisionsberetningen).

Revisionsberetningen indeholder udvalgenes beslutningsprotokoller med direktoratets revisionsbemærkninger og udvalgenes besluttede foranstaltninger.

Behandlingen af revisionsberetningen sker efter Borgerrepræsentationens retningslinier af 4. december 1997.

Borgerrepræsentationen vedtog på sit møde den 30. oktober 2008 at oversende revisionsberetningen til Økonomiudvalget.

Økonomiudvalget har til opgave at foranledige, at der sker en besvarelse af Revisionsdirektoratets revisionsbemærkninger til årsregnskabet – både for så vidt angår bemærkninger til forvaltningen under Økonomiudvalget og under de stående udvalg. Økonomiudvalget skal afgive en revisionsbetænkning med indstilling om regnskabet til Borgerrepræsentationen.

Revisionsudvalget – nedsat i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, – har til opgave at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningen.

Borgerrepræsentationen har blandt sine medlemmer valgt følgende til Revisionsudvalget:

Jesper Christensen, formand

Peter Schlüter, næstformand

Bjarne Fey

Manu Sareen

Anne Vang

Revisionsudvalget har behandlet Revisionsdirektoratets beretning i møder, hvor revisionsdirektøren har deltaget. Behandlingen har tillige omfattet de kommentarer, som Økonomiudvalget og de stående udvalg har knyttet til beretningen.

Udvalget har endvidere behandlet 2 sager, som af tidsmæssige grunde ikke kunne optages i revisionsbetænkningen vedrørende regnskabet for 2006.

Sekretariatsforretningerne for Revisionsudvalget er i overensstemmelse med revisionsvedtægten varetaget af Revisionsdirektoratet.

II. Økonomiudvalgets indstilling om regnskabet for 2007

Økonomiudvalget afgiver på grundlag af Revisionsudvalgets forberedende arbejde følgende indstilling til Borgerrepræsentationens beslutning med hensyn til de af Revisionsdirektoratet fremsatte revisionsbemærkninger til regnskabet og godkendelsen af regnskabet for 2007:

De af udvalgene besluttede foranstaltninger i anledning af Revisionsdirektoratets revisionsbemærkninger og Københavns Kommunes regnskab for 2007 godkendes.

Økonomiudvalget, den 25. november 2008

Ritt Bjerregaard

Klaus Bondam

Jakob Hougaard

Mikkel Warming

Mogens Lønborg

Pia Allerslev

Bo Asmus Kjeldgaard

Anne Vang

Jesper Christensen

Ikram Sarwar

Manu Sareen

Trine Schaltz

Carl Christian Ebbesen

III. Revisionsudvalgets generelle bemærkninger til regnskabet for 2007

Udvalget har på baggrund af behandlingen af de konkrete revisionsager sammendraget nogle generelle iagttagelser og kommentarer til 2007-regnskabet, som kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet.

Samtidig kan bemærkningerne være af interesse for Økonomiudvalget ved dets varetagelse af den økonomiske, koordinerende rolle i forhold til de 6 stående udvalg.

- Revisionsdirektoratet har i revisionspåtegningen på kommunens samlede årsregnskab 2007 taget forbehold om væsentlige fejl i opgørelsen af regnskabets balanceposter.

Revisionsudvalget er forundret over, at kommunens interne kontrol ikke har opdaget så væsentlige fejl inden udarbejdelsen af regnskabet.

- Også i år må Revisionsudvalget med beklagelse konstatere, at Kasse- og Regnskabsregulativets krav om udarbejdelse og overholdelse af forretningsgange ikke har været opfyldt.

Ansvar herfor påhviler den øverste ledelse i forvaltningerne.

- Kommunen har gennem mange år haft store problemer med at få afstemt og specificeret forvaltningernes balancekonti.

Revisionsudvalget finder det derfor tilfredsstillende, at de administrerende direktører i februar 2008 besluttede at igangsætte en handlingsplan vedrørende afstemning af balancekonti i Københavns Kommune.

- Revisionsudvalget har bemærket sig, at Revisionsdirektoratet under bevillingskontrollen har konstateret tilfælde, hvor udvalgenes regnskabsforklaringer er uklare som følge af mange budget- og bogføringsfejl.

- Revisionsudvalget har hæftet sig ved, at Revisionsdirektoratet i flere tilfælde

har henstillet, at forvaltningernes arbejde med regnskabsprognoserne bliver styrket, så det forventede regnskabsresultat estimeres bedre.

- Revisionsudvalget har desuden hæftet sig ved, at Revisionsdirektoratet i forvaltningerne har konstateret væsentlige mangler i dokumentationen af de kontroller, som IT-sikkerhedslederne skal gennemføre i henhold til kommunens sikkerhedsregulativ.
- Endvidere har Revisionsudvalget noteret sig, at flere forvaltninger ikke har overholdt gældende regler for aflæggelse af anlægsregnskaber.
- Kommunens anlægsstyring har siden 1. januar 2006 primært været henlagt til Københavns Ejendomme. Københavns Ejendomme anvender et risikostyringssystem til at estimere risikoen for forsinkelser og budgetoverskridelser i de igangværende anlægssager. Revisionsudvalget ønsker, at Københavns Ejendomme via den nye ejendomsportal eller på anden digital måde løbende kommunikerer status for anlægssagerne indeholdende oplysninger om nævnte risici og andre forhold af betydning for vurderingen af kommunens anlægsområde.
- Hovedparten af ovennævnte problemområder henhører ifølge kommunens styrelsesvedtægt under Økonomiudvalgets koordinerende opgavevaretagelse i forhold til de stående udvalg. Revisionsudvalget forventer, at de stående udvalg accepterer dette og dermed sørger for at gennemføre de aktiviteter, som Økonomiudvalget iværksætter for at afhjælpe de generelle mangler på kommunens regnskabsområde.

IV. Revisionsudvalgets konkrete bemærkninger til regnskabet for 2007

Revisionsudvalgets bemærkninger bygger på Revisionsdirektoratets revisionsbemærkninger og de af udvalgene besluttede foranstaltninger i anledning af revisionens bemærkninger. Revisionsbemærkningerne og foranstaltningerne fremgår af udvalgenes beslutningsprotokoller.

I det følgende redegøres der i udvalgsrækkefølge for Revisionsudvalgets bemærkninger til revisionssagen.

Økonomiudvalget

1. Revisionsdirektoratet finder det påkrævet, at det igangsatte projektarbejde om udvikling og tilpasning af kommunens styringsværktøjer også sikrer realisering af anbefalingerne i direktoratets særberetning fra 2005 om kommunens generelle økonomistyring, så der kan ske en modernisering og styrkelse af kommunens interne kontrol. Herunder bør overvejes strukturen i Kasse- og Regnskabsregulativet og dets relationer til Budget- og Regnskabshåndbogen. Det foreslås, at direktoratets synspunkter indgår i arbejdet.

Økonomiudvalget har godkendt Økonomiforvaltningens bemærkning om, at en række af særberetningens anbefalinger enten er gennemført eller indgår i projekt "Styr på Økonomien", som blev vedtaget i forbindelse med budget 2008. Det drejer sig blandt andet om: Opdatere og modernisere kommunens interne kontrol (det tilføjes af Økonomiforvaltningen, at den interne revision vil tiltræde primo 2009).

Økonomiforvaltningen er enig i revisionens anbefalinger vedrørende en ajourføring af Kasse- og Regnskabsregulativet samt de øvrige delelementer i Budget- og Regnskabshåndbogen. Det er Økonomiforvaltningens opfattelse, at inddragelsen af den interne revision og det nye revisionsselskab vil skabe et solidt grundlag for det videre arbejde med Budget- og Regnskabshåndbogen.

Revisionsudvalget finder det stærkt beklageligt, at realiseringen af anbefalingerne i

særberetningen fra 2005 om at modernisere og styrke kommunens interne kontrol sker med betydelig forsinkelse. Denne opgave henhører under Økonomiudvalgets koordinerende opgavevaretagelse, og forsinkelsen kan derfor ikke forklares med etableringen af den interne revision i 2009.

2. Revisionsdirektoratet henstiller, at Økonomiforvaltningen forbedrer styringen af dagpengerefusionsområdet ved at indføre en regnskabspraksis, hvorefter refusionskrav bogføres som tilgodehavende, så snart et krav fremsættes.

Økonomiudvalget har godkendt Økonomiforvaltningens oplysning om, at refusionskravene i henhold til princippet om udgiftsbaseret regnskab ikke er bogført som en indtægt og tilsvarende tilgodehavende ved fremsendelsen af refusionskravene til kommunerne.

Der er ikke umiddelbart procedurer og it-understøtning til en sådan indtægtsføring på det relevante institutionsnummer ved fremsendelsen.

Revisionsudvalget finder det stærkt påkrævet, at der som anført af Revisionsdirektoratet sker en styrkelse af styringen på dagpengerefusionsområdet.

3. Revisionsdirektoratet udtaler kritik i anledning af, at Økonomiforvaltningen – uanset direktoratets erindringer herom – ikke havde fremsendt væsentlig rapportering om bl.a. afstemning af balancekonti og KMD's IT-revisionserklæring i relation til lønadministrationen.

Økonomiudvalget har godkendt Økonomiforvaltningens beklagelse af, at afstemningsrapporter og revisionserklæringer ikke blev fremsendt til Revisionsdirektoratet i forbindelse med revideringen af regnskabet. Materialet er efterfølgende fremsendt til Revisionsdirektoratet. Koncernservice vil fremover sikre rettidig fremsendelse.

Revisionsudvalget tilslutter sig Revisionsdirektoratets kritik, idet udvalget har fået oplyst, at KMD's IT-revisionserklæring ikke har levet op til de krav, som direktoratet har anbefalet. Kravene er indarbejdet i kommunens nye paradigma for databehandleraftaler.

Kultur- og Fritidsudvalget

4. Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at der også i år ikke er aflagt anlægsregnskaber for afsluttede anlægsbevillinger.

Direktoratet anbefaler, at Kultur- og Fritidsforvaltningen får tilrettelagt en fast praksis til at kunne opfylde oplysningskravene i kommunens regnskab.

Kultur- og Fritidsudvalget har godkendt Kultur- og Fritidsforvaltningens oplysning, at forvaltningen og Revisionsdirektoratet har været i dialog om spørgsmålet og er enige om, at der resterer at blive aflagt 9 anlægsregnskaber. Anlægsregnskaberne er en del af den oprydning, der blev igangsat efter revisionsbemærkningen for 2006.

Oprydningen betød udarbejdelse af en forretningsgang. Forvaltningen vil skærpe tilsynet med området, herunder gennem forvaltningens centrale økonomiafdeling.

Revisionsudvalget tilslutter sig Revisionsdirektoratets beklagelse af de manglende anlægsregnskaber.

5. Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at der på det generelle plan har været mangelfuld styring af kommunens samlede tilgodehavender, der udgør en væsentlig del af kommunens økonomi.

Revisionsdirektoratet anbefaler, at der snarest muligt træffes de fornødne beslutninger til brug for understøttelsen af en professionel debitorstyring. Beslutningsgrundlaget bør bygge på en enstrengt model, **hvor** samtlige kommunens tilgodehavender indgår, **hvor** der kun anvendes ét generelt IT-system, **hvor** fagforvaltningerne opgør og registrerer fordringen i det valgte IT-system. Endelig bør det overvejes, om det fremover fortsat vil være hensigtsmæssigt at placere Opkrævning & Ejendomsskat i

Kultur- og Fritidsforvaltningen og ikke snarere i Koncernservice under Økonomiforvaltningen.

Kultur- og Fritidsudvalget har godkendt, at Kultur- og Fritidsforvaltningen – med henblik på fastsættelse og optimering af en overordnet styring af kommunens samlede tilgodehavender – nedsætter en arbejdsgruppe under ledelse af Kultur- og Fritidsforvaltningens økonomichef med deltagelse af nøglepersoner fra Opkrævning & Ejendomsskat og de enkelte fagforvaltninger.

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede supplerende, at Kultur- og Fritidsudvalget skal udarbejde et præcist kommissorium med henblik på fremlæggelse for Kultur- og Fritidsudvalget, Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

Revisionsudvalget finder anledning til at udtale kritik af den mangelfulde styring af opkrævningen og inddrivelsen af kommunens tilgodehavender. Udvalget finder det stærkt påkrævet, at kommunens debitorstyring bliver styrket snarest muligt.

Børne- og Ungdomsudvalget

6. Revisionsdirektoratet udtaler – på trods af at der nu foreligger afstemte og specificerede finansielle balancekonti – alvorlig kritik af, **at** ikke alle finansielle balancekonti er afstemte, **at** der ikke foretages ledelsestilsyn, og **at** saldierne ikke er specificeret.

Kravene i Kasse- og Regnskabsregulativet, herunder Rammebilaget regnskab i årets løb, er ikke overholdt. Direktoratet påskønner, at den nyetablerede forretningsgang Afstemning og specifikation af den finansielle balance er dækkende, herunder at der foretages et ledelsesmæssigt tilsyn med de udarbejdede afstemninger og specifikationer.

Børne- og Ungdomsudvalget har godkendt forvaltningens foranstaltninger. Forvaltningen har ultimo 2007 samt i 2008 haft stor fokus på de finansielle balancekonti – statuskonti – og ved opgørelsen til revisionen manglede der afstemning

af i alt 907 konti af i alt ca. 8.000 konti.

Forvaltningen har iværksat, at samtlige statuskonti fra og med 2008 afstemmes én gang månedligt. Herudover bliver der kvartalsvist gennemført ledelsestilsyn og kontrol af 1/3 af samtlige statuskonti og årligt kontrol af særligt risikofyldte konti.

I forbindelse med kommunens samlede gennemgang af samtlige statuskonti er alle konti blevet underlagt et ledelsestilsyn, ligesom samtlige konti er blevet vurderet og kategoriseret.

For at øge kompetencerne decentralt er der endvidere gennemført kursusvirksomhed for lokale afstemmere, og endvidere kan der på forvaltningens intranet findes vejledninger til afstemninger af alle typer konti.

Revisionsudvalget, der tilslutter sig Revisionsdirektoratets udtalelse af alvorlig kritik, finder Børne- og Ungdomsudvalgets fremadrettede tiltag tilfredsstillende.

Sundheds- og Omsorgsudvalget

7. Revisionsdirektoratet finder det stærkt påkrævet, at det nye kontrolkoncept implementeres, så der kan ske en reduktion af manglerne i de interne kontroller på det sociale område.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har godkendt, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har taget bemærkningen til efterretning og beklager, at implementeringen af det nye kontrolkoncept har trukket længere ud end oprindeligt forudset. Nu er det imidlertid næsten færdigt og vil blive implementeret i forhold til P/O-kontorerne i løbet af august/september 2008.

Revisionsudvalget finder det beklageligt, at styrkelsen af den interne kontrol har været forsinket.

Socialudvalget

8. Revisionsdirektoratet skal – med henvisning til Statsforvaltningen Hovedstadens

udtalelse i anledning af revisionsbetænkningen for 2006 – udtale kritik af, at Socialudvalget ikke har søgt om en tillægsbevilling til de 2 bevillingsområder til Handicappede til dækning af det forventede merforbrug: Der forventedes allerede i regnskabsprognosen for august et merforbrug på 44 mio. kr., hvilket også blev det endelige regnskabsresultat.

Direktoratet henstiller, at udvalget fremover har fokus på overholdelsen af hver enkelt af Borgerrepræsentationens meddelte bevillinger.

Socialudvalget har godkendt Socialforvaltningens udtalelse, hvorefter Socialudvalget i 2007 havde og har fortsat i 2008 megen fokus på budgetoverholdelse på alle bevillingsområder.

Som nævnt af Revisionsdirektoratet bevilgede Borgerrepræsentationen i december 2007 et internt lån på 23,8 mio. kr. til dækning af merudgifter på handicapområdet og området for børnefamilier med særlige behov, som ikke kunne dækkes af mindreudgifter på andre budgetposter.

Socialudvalget har således faktisk søgt om tillægsbevilling til delvis dækning af merforbruget.

Bevillingen til handicapområdet blev dog alene placeret på den rammestyrede driftsbevilling til handicappede, hvor det største merforbrug forekom, selv om der også var merforbrug på den efterspørgselsstyrede driftsbevilling.

Bevillingen burde have været fordelt på de to bevillinger, ligesom der ved budgetomplacering burde være tilført budgetmidler fra bevillinger med forventet mindreforbrug.

Revisionsudvalget tilslutter sig Revisionsdirektoratets kritik som følge af det konstaterede merforbrug på handicapområdet.

Det noteres med tilfredshed, at der på initiativ fra Socialudvalget er afholdt møde med Revisionsdirektoratet om korrekt behandling af prognoser, tillægsbevillinger og overførsler.

9. Revisionsdirektoratet finder det beklageligt, at revisionen af sager viser, at andelen

af fejl med eventuel refusionsmæssig betydning fortsat er høj, og at dette fortsat er gældende for sager efter servicelovens § 42 (tabt arbejdsfortjeneste ved forsørgelse af børn med nedsat funktionsevne). Endvidere er der en høj fejlandel for sagsområdet sanering og boligsikring.

Socialudvalget har godkendt Socialforvaltningens oplysninger og initiativer. Socialforvaltningen henviser til en egenmåling byggende på en gennemgang af 875 sager: Generelt vurderer Socialforvaltningen, at målingens resultat med 2,6 % substansfejl og 16,5 % formelle fejl giver et dækkende billede af fejlomfanget i enkeltsager på de udvalgte sagsområder.

Socialforvaltningen opregner en række tiltag i anledning af målingen, ligesom de lokale centre har iværksat flere aktiviteter.

Socialforvaltningen oplyser afsluttende, at samlingen af sikringsydelser i ét center for hele kommunen vil medvirke til en højere kvalitet i både sagsbehandling og intern kontrol.

Revisionsudvalget tilslutter sig nødvendigheden af opstramningen af Socialforvaltningens styring på det sociale område.

Teknik- og Miljøudvalget

10. Revisionsdirektoratet finder det kritisabelt, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har afstemt balancekontiene.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt, at Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning. Forvaltningen vil fortsætte den indsats, der allerede er igangsat for at få afstemt samtlige statuskonti inden udgangen af september 2008.

Revisionsudvalget tilslutter sig Revisionsdirektoratets kritik.

11. Revisionsdirektoratet finder anledning til at udtale alvorlig kritik af, at hverken

Teknik- og Miljøudvalget eller Teknik- og Miljøforvaltningen har formået at sikre, at regnskabsforvaltningen i Center for Bydesign lever op til kommunens regnskabsregler. Det anbefales, at Teknik- og Miljøudvalget snarest muligt sikrer, at der bliver etableret tilfredsstillende organisatoriske og personalemæssige rammer for regnskabsfunktionen for Center for Bydesign.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt, at Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning. Forvaltningen vil fortsætte arbejdet med dels at få indhentet de udestående opgaver og dels at få strømlinet processerne i såvel Center for Bydesign som Økonomisekretariatet inden udgangen af 2008.

Revisionsudvalget, der tilslutter sig Revisionsdirektoratets alvorlige kritik, finder det tilfredsstillende, at forvaltningen i foråret 2008 har indgået aftale med et eksternt konsulentfirma om gennemførelsen af et servicetjek af økonomistyringen i forvaltningen. Der er samtidig foretaget en række ledelsesmæssige og organisatoriske ændringer i forvaltningen med henblik på at sikre den fornødne udvikling af økonomistyringen på tværs af hele forvaltningen. Revisionsudvalget vil følge implementeringen og modtager fra revisionen en statusredegørelse, der behandles på udvalgets møde i december 2008.

12. Revisionsdirektoratet finder den formelle rapporteringsprocedure for Teknik- og Miljøforvaltningens selskabsdeltagelse utilfredsstillende og anbefaler, at kommunens samlede rapporteringsprocedure kortlægges og gennemgås med henblik på at vurdere, hvorvidt der er behov for at tilpasse de gældende retningslinier til den i dag faktisk anvendte rapporteringsprocedure.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt, at Teknik- og Miljøforvaltningen har taget bemærkningen til efterretning. Forvaltningen vil sikre, at retningslinierne for rapporteringen er kendt og følges i de berørte centre inden aflevering af regnskabsprognosen i oktober 2008.

Revisionsudvalget finder det beklageligt, at hverken Teknik- og Miljøforvaltningen eller Økonomiforvaltningen følger de nye retningslinier for kommunens deltagelse i selskaber, som Økonomiudvalget godkendte den 20. juni 2006 i forbindelse med opfølgningen på politikken om aktivt ejerskab.

13. Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har efterlevet Revisionsudvalgets henstilling i 2004-revisionsbetænkningen om takster på byggesagsgebyrer: Analysere og vurdere sammenhængen mellem omkostninger og indtægter.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt, at Teknik- og Miljøforvaltningen har taget bemærkningen til efterretning. Forvaltningen vil supplere oplysningerne i takstbilaget med kalkulationer, der viser sammenhængen mellem udgifter og indtægter i forbindelse med byggesagsbehandling inden endelig udformning af budget 2009.

Revisionsudvalget skal udtale kritik af, at forvaltningen har været flere år om at efterkomme Revisionsudvalgets henstilling.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

14. Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at der er mangler i de interne kontroller på forvaltningsområdet for integration og repatriering, herunder at der ikke for 2007 har været gennemført ledelsestilsyn i fuldt omfang.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har godkendt Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens foranstaltninger.

Forvaltningen har på baggrund af revisionsbetænkningen for 2006 og forvaltningens egne erfaringer med ledelsestilsynet gennem den første del af 2007 gennemført en markant styrkelse af de interne kontroller, herunder særligt ledelsestilsynet. Dette er sket ved etableringen primo 2008 af en selvstændig enhed – Kvalitetskontrolenheden – med 5 medarbejdere.

Med etableringen af Kvalitetskontrolenheden er der på nærmere angivne måder sket en opstramning af dels indholdet i det lokale ledelsestilsyn og dels den centrale opfølgning på, at de lokale ledelsestilsyn gennemføres fuldt ud.

Revisionsudvalget tilslutter sig behovet for den gennemførte opstramning. Udvalget forventer, at forvaltningen i midtvejsopfølgningen i februar 2009 redegør for effekten af implementeringen af Kvalitetskontrolenheden.

V. Kommentarer fra Økonomiudvalget og de stående udvalg til Revisionsdirektoratets revisionsberetning for 2007

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget har ikke afgivet besvarelse til revisionsberetningen for 2007 inden Revisionsudvalgets afsluttende behandling heraf den 27. oktober 2008.

Økonomiudvalgets besvarelse af årsrevisionsprotokollatet om regnskab 2007 forelå ikke ved afslutningen af redaktionen af beretningen. Udvalgets beslutningsprotokol af 23. september 2008 om godkendelse af foranstaltninger til revisionsbemærkninger gengives i det følgende.

3. Revisionsprotokollat 9 2007, årsregnskabet vedr. Økonomiforvaltningen (2008-104349)

Økonomiudvalget skal afgive en besvarelse til Revisionsdirektoratet (RD) vedr. RD's bemærkninger og anbefalinger

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget,

1. at Økonomiudvalget tiltræder, at bilag 1 afgives og fremsendes som høringssvar til Revisionsdirektoratets Revisionsprotokollat nr. 9 / 2007 vedrørende revisionen af Københavns Kommunes regnskab 2007 og ØKFs eget regnskab for 2007.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har fremsendt Revisionsprotokollat nr. 9 / 2007 vedrørende Københavns Kommunes regnskab 2007, og Økonomiforvaltningens (ØKF) eget regnskab for 2007.

I forbindelse med revisionen af såvel Københavns Kommunes som ØKFs årsregnskab konkluderer RD, at det giver et retvisende billede af kommunens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2007. Endvidere, at resultatet af kommunens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2007 er i overensstemmelse med de krav til regnskabsaflæggelsen, som følger af den kommunale styrelseslov.

RD har en række bemærkninger, anbefalinger og kommentarer til såvel kommunens som ØKFs eget regnskab, og til de interne økonomi- og styringsopgaver, der vedrører

ØKF selv, samt til de centrale økonomi- og styringsopgaver, der vedrører Københavns Kommune som helhed.

Revisionsbemærkninger afgives f.eks. ved væsentlige fejl i regnskabet, manglende overholdelse af lovgivning m.v. samt ved væsentlig uhensigtsmæssig administration. Supplerende angives normalt revisionens opfattelse af tiltag til overvejelse.

Anbefalinger kan fremsættes af direktoratet til hjælp for kommunens overvejelser, når revisionen finder, at det er hensigtsmæssigt med tiltag til forbedring af administrationen. Kommentarer benyttes normalt, når den udførte revision har givet den opfattelse, at administrationen på de udvalgte områder er tilfredsstillende.

Revisionen har til årsregnskabet fremsat følgende bemærkninger:

1. Sikring af særberetningens anbefalinger for modernisering og styrkelse af kommunens interne kontrol.
2. ØKF forbedrer styringen af dagpengerefusionsområdet.
3. Dokumentation af BUFs overholdelse af aftale af 1992 om pensionsforpligtigelser på folkeskoleområdet.
4. ØKF ikke har fremsendt væsentlig rapportering om bl.a. afstemning af balancekonti og IT-revisionserklæring i relation til lønadministrationen.
5. ØKF tilrettelægger intern kontrol med overholdelsen af øvrige forretningsgange.
6. Manglende afstemning og specificering af konti.
7. Manglende udarbejdelse af anlægsregnskaber.
8. ØKF foretager interne eftersyn i Borgerservicecentrene.
9. Forretningsgang for udbetaling af vederlag til BR-medlemmer ikke er ajourført.
10. ØKFs manglende dokumentation for brugeroprettelser og tildelte adgange til systemer og data.
11. Tilrettelæggelse af aktivitets- og tidsplan for kommunens generelle økonomistyring.

Løsning

Revisionsdirektoratet har generelt en række betragtninger på kommunens og Økonomiforvaltningens økonomistyring, der allerede i forbindelse med budgettet for 2008 under overskriften ”Styr på økonomien” blev adresseret. Økonomiforvaltningen forventer at disse indsatser, når de er fuldt implementeret, vil imødekomme direktoratets synspunkter.

I forhold til revisionens konkrete bemærkninger har ØKF følgende besvarelser, der henvises i øvrigt til bilag 1 for udtømmende besvarelser og datoer:

Ad 1: Økonomiforvaltningen har implementeret flere af særberetningens anbefalinger som led i projekt ”Styr på økonomien”, som er blevet vedtaget af BR i 2007 som en del af budgetaftalen for 2008. ØKF vil, som allerede planlagt, igangsætte processen vedrørende Kasse- og Regnskabsregulativet når de institutionelle rammer er på plads primo 2009.

Ad 2: Koncernservice har iværksat procedurer som sikrer bedre styring af dagpengerefusionsområdet via direkte bogføring i lønsystemet.

Ad 3: ØKF/KS vil på ny rette henvendelse til BUF for at sikre sig overholdelse af aftalen af 1992.

Ad 4: Materialet er efterfølgende fremsendt til Revisionsdirektoratet. Koncernservice vil fremover sikre rettidig fremsendelse.

Ad 5: Økonomiforvaltningen vil forholde sig til ændringerne i forretningsgangene når projektet omkring Kasse- og Regnskabsregulativet er kendt.

Ad 6: Økonomiforvaltningen tager RDs beklagelse til efterretning, idet det dog skal fremhæves, at de nævnte 6 statuskonti udgør en meget lille del af forvaltningens i alt godt 1800 statuskonti.

Ad 7: Økonomiforvaltningen har øjeblikkeligt igangsat udarbejdelse af en ændret og forbedret forretningsgang på området.

Ad 8: Interne eftersyn indgår i Koncernservice planlægning af eftersyn i 2008.

Ad 9: En revideret forretningsgang vil senest ultimo oktober 2008 tilgå RD til udtalelse.

Ad 10: Koncernservice vil lade revisionens forslag indgå i forbedringen af området.

Ad 11: Økonomiforvaltningen er enig i revisionens henstilling og har derfor implementeret flere af særberetningens anbefalinger som led i projekt ”Styr på økonomien”, som er blevet vedtaget af BR i 2007 som en del af budgetaftalen for 2008. ØKF vil som planlagt igangsætte proces vedrørende Kasse- og Regnskabsregulativet når de institutionelle rammer er på plads primo 2009

Økonomi

Videre proces

- Efter Økonomiudvalgets behandling fremsendes bemærkninger (bilag 1) til Revisionsdirektoratet.
- Revisionen fremsender det endelige protokollat vedrørende Københavns Kommunens Regnskab 2007 til behandling i Borgerrepræsentationen.

Claus Juhl

Bjarne Winge

bilag

[1. Økonomiforvaltningens bemærkninger til Revisionsprotokollat 9/2007](#)

[2. Revisionsprotokollat 9/2007](#)

Økonomiudvalgets beslutning den 23.09.2008

Revisionsdirektør Jan Christensen redegjorde inden udvalgets behandling for sagen.

Indstillingen blev godkendt.

Bilag 1: ØKFs kommentar til Revisionsprotokollat 9 – 2007

Forkortelser:					
Revisionsdirektoratet :	RD	Økonomiforvaltningen :	ØKF	Børne- og Ungdomsforvaltningen :	BUF
Beskæftigelse og Integration :	BIF	Socialforvaltningen :	SOF	Sundhed og Omsorg:	SUF
Københavns Kommune :	KK	Økonomiudvalget :	ØU	Koncernservice :	KS
Kultur og Fritid :	KFF	Teknik og Miljø :	TMF	Danmarks Radio :	DR

A. Revisionsbemærkninger

Revisionsbemærkning, udvikling af styringsværktøjer i forhold til særberetningens anbefalinger, side 21	ØKFs kommentar
--	-----------------------

<p>Revisionsdirektoratet finder det påkrævet, at det igangsatte projektarbejde om udvikling og tilpasning af kommunens styringsværktøjer også sikrer realisering af særberetningens anbefalinger, så der kan ske en modernisering og styrkelse af kommunens interne kontrol. Herunder bør overvejes strukturen i Kasse- og Regnskabsregulativet og dets relationer til Budget- og Regnskabshåndbogen. Det foreslås, at direktoratets synspunkter indgår i arbejdet.</p>	<p>Økonomiforvaltningen skal bemærke, at en række af særberetningens anbefalinger enten er gennemført eller indgår i projekt "Styr på Økonomien", som blev vedtaget i forbindelse med budget 2008. Det drejer sig blandt andet om følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fælles kontoplan på administrationsområdet. (er implementeret) • Hurtigere økonomirapportering til fagudvalg og ØU. (er implementeret fra primo 2008) • Fælles ledelsesinformation på fælles IT-plattform. (Indsatsområde under "styr på økonomien") • Opdatere og modernisere kommunens interne kontrol. (den interne Revision vil tiltræde primo 2009) <p>Økonomiforvaltningen er enig i revisionens anbefalinger vedrørende en ajourføring af Kasse- og Regnskabsregulativet samt de øvrige delelementer i Budget- og Regnskabshåndbogen. Det er Økonomiforvaltningens opfattelse, at inddragelsen af den interne revision og det nye revisionselskab vil skabe et solidt grundlag for det videre arbejde med Budget- og Regnskabshåndbogen. Det er Økonomiforvaltningens hensigt at indlede denne proces, så snart de institutionelle rammer er på plads primo 2009.</p>
---	---

<p>Revisionsbemærkning, forbedrer styringen af dagpengerefusionsområdet, side 30</p>	<p>ØKFs kommentar</p>
--	-----------------------

<p>Revisionsdirektoratet skal henstille, at Økonomiforvaltningen forbedrer styringen af dagpengerefusionsområdet ved at indføre en regnskabspraksis, hvorefter refusionskrav bogføres som tilgodehavende, så snart et krav fremsættes. Det henstilles endvidere, at Økonomiforvaltningen fortsat medvirker til at sikre, at KMD-lønssystemet leverer et hensigtsmæssigt grundlag til brug for forvaltningernes opfølgning af, at berettigede dagpengerefusioner tilgår kommunen</p>	<p>I henhold til princippet om udgiftsbaseret regnskab er refusionskravene ikke bogført som en indtægt og tilsvarende tilgodehavende ved fremsendelsen af refusionskravene til kommunerne. Der er ikke umiddelbart procedurer og it-understøtning til en sådan indtægtsbogføring på det relevante org-omr ved fremsendelsen. Der er en procedure, der sikrer, at der ved <u>modtagelsen</u> af refusioner, via lønssystemet sker en bogføring af refusionsindtægterne på det org-omr, der har afholdt lønnen. Proceduren omfatter, at der sker afstemning af den mellemregningskonto pr. forvaltning, som modtagne refusioner bogføres på. Denne procedure er implementeret i BIF, BUF, SOF og ØKF. ØKF/KS vil meddele KFF, SUF og TMF, at proceduren skal implementeres. ØKF/KS vurderer, at anvendelse af denne procedure sikrer, at modtagne refusioner bogføres korrekt. ØKF/KS vil yderligere implementere en procedure, der rapporterer og håndterer fremsendte refusionsbegæring, der måtte være ubesvarede fra de refusionsydende kommuner. ØKF/KS vil vende tilbage til Revisionen herom.</p>
---	--

<p>Revisionsbemærkning, sikring af dokumentation, side 31 Revisionsdirektoratet skal på ny henstille, at Økonomiforvaltningen sikrer dokumentation af, at Børne- og Ungdomsforvaltningen implementerer grundlaget for overholdelse af en aftale fra 1992 om pensionsforpligtelser på folkeskoleområdet.</p>	<p>ØKFs kommentar ØKF/KS har flere gange tidligere anmodet BUF om at dokumentere, at BUF har procedurer, der sikrer, at BUF overholder aftalen af 1992 om pensionsforpligtelser på folkeskoleområdet. ØKF/KS har senest i april 2008 rettet henvendelse til BUF herom i forlængelse af BUFs fremsendelse af opgørelser til KMDs Pensionsforvaltning af de beløb, som kommunen skal betale til Personalestyrelsen i henhold til 1992-aftalen for årene 2006 og 2007. ØKF/KS vil på ny henvende sig til BUF herom.</p>
---	--

Revisionsbemærkning, kritik af afstemning, side 31	ØKFs kommentar
Revisionsdirektoratet skal udtale kritik i anledning af, at Økonomiforvaltningen – uanset direktoratets erindringer herom – ikke har fremsendt væsentlig rapportering om bl.a. afstemning af balancekonti og IT-revisionserklæring i relation til lønadministrationen	Afstemningsrapporter og revisionserklæringer blev ved en beklagelig fejl ikke fremsendt til Revisionsdirektoratet i forbindelse med revideringen af regnskabet. Materialet er efterfølgende fremsendt til Revisionsdirektoratet. Koncernservice vil fremover sikre rettidig fremsendelse.

Revisionsbemærkning, intern kontrol, side 40	ØKFs kommentar
Revisionsdirektoratet henstiller, at Økonomiforvaltningen ud over den interne kontrol med overholdelse af forretningsgange med hjemmel i Rammebilagene budgetprocedure, bevillingsregler og budgetoverholdelse også tilrettelægger en intern kontrol med overholdelsen af de øvrige forretningsgange. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 om Økonomiforvaltningens varetagelse af de koordinerende økonomiopgaver	Økonomiforvaltningen har fundet det nødvendigt, at Revisionsdirektoratet præciserer, hvilke "øvrige forretningsgange" der henvises til i revisionsbemærkningen. Revisionsdirektoratet har mundtligt overfor forvaltningen på et møde 19. august 2008 præciseret bemærkningen til at være "et ledelsestilsyn med, at forretningsgangene, der har hjemmel i rammebilagene <i>intern kontrol</i> og <i>Kontrolforanstaltninger for brugen af edb-regnskabssystemer</i> er ajour og tilstrækkelige". Økonomiforvaltningen skal på den baggrund henlede opmærksomheden på, at det må forventes, at en flerhed af forvaltningens forretningsgange vil undergå forandringer i forbindelse med en generel forandring af Kasse- og regnskabsregulativet samt tilhørende rammebilag. I det omfang disse forandringer medfører, at der fortsat skal opereres med forvaltningsspecifikke forretningsgange på en række områder, vil forvaltningen på dette tidspunkt tage stilling til, hvorledes ledelsestilsynet bedst muligt varetages.

Revisionsbemærkning, manglende afstemning, side 51	ØKFs kommentar
---	-----------------------

	fremgik af, samt anden dokumentation af kommunens ejerandelen procent og det korrigeret beløb for året	5
--	---	---

Revisionsbemærkning, manglende anlægsregnskaber, side 57	ØKF's kommentar
<p>Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at Økonomiforvaltningen ikke har udarbejdet anlægsregnskaber for 19 bevillinger, der er afsluttet i perioden 2002-2007. Anlægsregnskaberne bør behandles i Økonomiudvalget med henblik på en samlet godkendelse og efterfølgende sendes til Revisionsdirektoratet til revision af hver anlægsbevilling</p>	<p>Økonomiforvaltningen er enig i revisionens bemærkning, og har derfor øjeblikkeligt igangsat udarbejdelsen af en ændret og forbedret forretningsgang på området, som skal sikre, at de mulige fejlkilder afdækkes, og at der udarbejdes en procesplan for den fremtidige afvikling af anlægsregnskaber. De nye procedurer forventes implementeret senest ved årsskiftet.</p> <p>For så vidt angår udbetalingen af anlægstilskud til DR's koncertsal i Ørestaden mellem 2005 og 2007 foreligger der pt. ikke en endelig opgørelse fra DR om anvendelsen af midlerne. Samtidigt er byggeriet som bekendt ikke afsluttet endnu. Økonomiforvaltningen har taget kontakt til DR for at afklare, hvornår og hvordan DR kan redegøre for anvendelsen af tilskuddet.</p> <p>Økonomiforvaltningen har i øvrigt noteret sig, at Revisionsdirektoratet efterfølgende overfor forvaltningen har undladt at kræve udarbejdelse af anlægsregnskaber for anlægsbevillinger, der er afsluttet i 2007 og tidligere.</p>

Revisionsbemærkning, interne eftersyn i Borgerservicecentrene, side 58	ØKF's kommentar
<p>Revisionsdirektoratet skal henstille, at Økonomiforvaltningen foretager interne eftersyn i Borgerservicecentrene, og at eftersynene indgår i et ledelsestilsyn</p>	<p>Koncernservice er enig i at eftersynene skal foretages og det indgår i KS planlægning af eftersyn for 2008.</p>

Revisionsbemærkning, vederlag til BR-medlemmer, side 59	ØKFs kommentar
<p>Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at Økonomiforvaltningen endnu ikke har ajourført den skriftlige forretningsgang for udbetaling af vederlag til medlemmer af Borgerrepræsentationen, herunder tilrettelagt en kontrol med korrekt anvendelse af satser og udbetaling af vederlag</p>	<p>Borgerrepræsentationens Sekretariat har været i dialog med Center for HR og Koncernservice om ny forretningsgangsbeskrivelse for udbetaling af vederlag til medlemmerne af Borgerrepræsentationen. Sekretariatet har på baggrund af Revisionsdirektoratets gennemgang i 2007 af vederlag til medlemmerne af Borgerrepræsentationen i samarbejde med Koncernservice i 2007 foretaget en kontrol af udbetalingerne og korrigeret disse, hvor det har været nødvendigt.</p> <p>Sekretariatet er i løbet sommeren 2008 blevet gjort opmærksom på, at KMD tilsyneladende fejlagtigt i 2008 har reguleret det beløb det faste vederlag reduceres med, hvis man er tilmeldt ordningen tabt arbejdsfortjeneste (vederlagsbekendtgørelsens § 2). Sekretariatet er ved at undersøge om dette er tilfældet og i givet fald sikre at beløbet korrigeres. Hvis det er tilfældet er beløbet korrigeret fejlagtigt med 2-3 kr. for det enkelte medlem.</p> <p>Revisionsdirektoratet vil senest ultimo oktober 2008 modtage en revideret forretningsgang til udtalelse.</p>

Revisionsbemærkning, dokumentation af brugeroprettelser, side 72	ØKFs kommentar
<p>Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at Økonomiforvaltningen kun i 2 ud af 6 tilfældigt udvalgte stikprøver var i stand til at dokumentere brugeroprettelser og tildelte adgange til egne systemer og data. Direktoratet har i denne anledning meddelt forvaltningen en række forslag til forbedring af administrationen af området</p>	<p>Koncernservice vil lade revisionens forslag indgå i arbejdet med at forbedre administrationen af området</p>

Revisionsbemærkning, udarbejdelse af aktivitets- og tidsplan, side 83	ØKF's kommentar
<p>Revisionsdirektoratet skal henstille, at der udarbejdes en aktivitets- og tidsplan til sikring af realiseringen af anbefalingerne i særberetningen om kommunens generelle økonomistyring, herunder om Budget- og Regnskabshåndbogen</p>	<p>Der henvises til Økonomiforvaltningens bemærkning vedr. pkt. 1.</p> <p>Økonomiforvaltningen skal bemærke, at en række af særberetningens anbefalinger enten er gennemført eller indgår i projekt "Styr på Økonomien", som blev vedtaget i forbindelse med budget 2008. Det drejer sig blandt andet om følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fælles kontoplan på administrationsområdet. (er implementeret) • Hurtigere økonomirapportering til fagudvalg og ØU. (er implementeret fra primo 2008) • Fælles ledelsesinformation på fælles IT-plattform. (Indsatsområde under "styr på økonomien") • Opdatere og modernisere kommunens interne kontrol. (den interne Revision vil tiltræde primo 2009) <p>Økonomiforvaltningen er enig i revisionens anbefalinger vedrørende en ajourføring af Kasse- og Regnskabsregulativet samt de øvrige delelementer i Budget- og Regnskabshåndbogen. Det er Økonomiforvaltningens opfattelse, at inddragelsen af den interne revision og det nye revisionselskab vil skabe et solidt grundlag for det videre arbejde med Budget- og Regnskabshåndbogen. Det er Økonomiforvaltningens hensigt at indlede denne proces, så snart de institutionelle rammer er på plads primo 2009.</p>

B. Revisionsanbefalinger

Revisionens anbefaling, korrigerede posteringer, side 17	ØKF's kommentar
---	------------------------

Revisionsdirektoratet skal anbefale, at der udarbejdes korrigerende posteringer, hvis udarbejdelsen af regnskabet viser, at bogføringen er fejlbehæftet. Registreringen kan separeres fra den øvrige bogføring ved at ske i periode 14	Økonomiforvaltningen tilslutter sig Revisionsdirektoratets anbefaling og vil fremtidigt foretage eventuelt nødvendige korrigerende posteringer. Derudover drøfter Center for Økonomi og Koncernservice regnskabsprocedurer med henblik på at sikre korrektheden af bogføringen vedrørende det omkostningsbaserede regnskab inden supplementsperiodens udløb. Regnskabscirkulæret 2008 vil indeholde de besluttede tiltag.
--	--

Revisionens anbefaling, benchmarking, side 22	ØKF's kommentar
Revisionsdirektoratet påskønner udviklingen af fælles værktøjer til brug for udviklingen af økonomistyringen, men direktoratet er af den opfattelse, at der bør foretages måling i form af benchmarking til brug for de enkelte forvaltningers egen evaluering af styringsniveauet i såvel centrale som decentrale niveauer i forvaltningen. Direktoratet anbefaler, at økonomichefkredsen drøfter dette spørgsmål.	Benchmarking af økonomistyringen er et selvevalueringsværktøj, som er udarbejdet af Økonomistyrelsen. ØKF har i samarbejde med forvaltningerne tilpasset værktøjet og stiller det til rådighed for forvaltninger og institutioner, der ønsker at anvende dette værktøj til at forbedre økonomistyringen. I forbindelse med revisionsberetningen for regnskab 2006 bemærkede ØKF, at forvaltningen gerne bidrager, hvis forvaltninger og institutioner i den forbindelse ønsker assistance, men forvaltningen har ikke aktuelle planer om at gennemføre en ny benchmarking.

Revisionens anbefaling, regnskabsmateriale årsregnskabet, side 22	ØKF's kommentar
Det anbefales, at Regnskabscirkulæret fremover oplyser, hvilket regnskabsmateriale der skal forelægges udvalgene i forbindelse med forelæggelsen af årsregnskabet.	Økonomiforvaltningen tager anbefalingen til efterretning og vil i regnskabscirkulæret præcisere, hvilket regnskabsmateriale der skal forelægges udvalgene i forbindelse med forelæggelsen af årsregnskabet. De obligatoriske oversigter vil dermed indgå i udvalgsbehandlingen af det enkelte udvalgs regnskab.

Revisionens anbefaling, tilretning af personaleadministrative system, side 31	ØKF's kommentar
Revisionsdirektoratet forudsætter, at Økonomiforvaltningen i den bebudede tilretning af Generelle retningslinier for anvendelsen af Københavns Kommunes personaleadministrative system indarbejder direktoratets synspunkter, herunder at retningslinierne sendes til udtalelse i Revisionsdirektoratet inden iværksættelsen	Koncernservice har iværksat en særlig indsats der skal levere en tilretning af retningslinierne. Revisionens synspunkter vil blive inddraget i arbejdet. Arbejdet forventes afsluttet november 2008, hvor det vil blive sendt til udtalelse hos Revisionen

Revisionens anbefaling, merudgift Pumpehusvej, side 56	ØKF's kommentar
Revisionsdirektoratet konstaterer, at der ikke i regnskabet er redegjort for merudgiften vedrørende Pumpehusvej. I denne anledning anbefaler direktoratet til overvejelse, at en hensigtsmæssig styring af anlægsområdet sker ved, at der til hver af de 3 rådighedsbeløbsbevillinger afgives forklaring om årsagen til væsentlige afvigelser mellem bevilling og forbrug, og at der er sammenhæng med tilsvarende akkumulerede oplysninger i anlægsoversigten. Endvidere bør anlægsoversigten suppleres med redegørelser for reelle væsentlige afvigelser mellem årets budget og forbrug for de enkelte anlægsbevillinger	Afvigelser på over 5 millioner kroner på funktionsniveau mellem bevilling og regnskabsresultatet skal i henhold til regnskabscirkulæret forklares ved en dækkende beskrivelse af årsagen. Økonomiforvaltningen vurderer, at der i regnskabet er redegjort for afvigelsen mellem bevilling og regnskabsresultat som krævet i regnskabscirkulæret. Endvidere kan der henvises til BR80/08, hvor årsagen til merforbruget blev omtalt mere præcist. Økonomiforvaltningen vil dog overveje, hvorvidt der er forbedringsmuligheder i rapporteringen af afvigelser på anlægsområdet i regnskabet, som sikrer bedre information om årsagen til disse.

Revisionens anbefaling, risikovurdering over anvendte IT-systemer, side 60	ØKF's kommentar
Revisionsdirektoratet skal anbefale, at der i forbindelse med den fornyede risikovurdering etableres en samlet oversigt over forvaltningernes anvendte IT-systemer, herunder især IT-regnskabsystemer, jf. Kasse- og Regnskabsregulativets Rammebilag om Kontrolforanstaltninger for brugen af Edb-regnskabsystemer	KS vil som led i implementeringen af det nye sikkerhedsregulativ oprette en database over systemer, licenser mm. Dette vil adressere Revisionens anbefaling.

Revisionens anbefaling, forbedre adgange til systemer og data, side 72	ØKFs kommentar
Revisionsdirektoratet har anbefalet en række tiltag, som Økonomiforvaltningen i samarbejde med Borgerrepræsentationens Sekretariat bør etablere med henblik på generelt at forbedre kommunens administration af sine adgange til systemer og data	Mange af anbefalingerne er håndteret i Københavns Kommunes regulativ for it-sikkerhed, som Borgerrepræsentationen godkendte den 15. maj 2008, jf. blandt andet it-regulativets § 52 og 56, hvori det blandt andet er fastsat, at it-sikkerhedslederne skal kontrollere tildelte autorisationer og løbende skal gennemgå tildelte brugerrettigheder med henblik på at sikre, at autorisationerne er i overensstemmelse med den enkelte medarbejders konkrete behov. Borgerrepræsentationens Sekretariat vil i øvrigt i forbindelse med implementeringen af det nye it-regulativ gøre it-sikkerhedslederne mv. bekendt med revisionens anbefalinger med henblik på efterkommelse af disse.

Revisionens anbefaling, generelle IT-kontroller, side 82	ØKFs kommentar
Revisionsdirektoratet har anbefalet Koncernservice en række forslag til brug for tilrettelæggelsen af de generelle IT-kontroller. Det anbefales endvidere, at der udarbejdes en konkret aktivitets- og tidsplan for gennemførelse af kontrollerne	Koncernservice vil lade revisionens forslag indgå i arbejdet med at forbedre administrationen af området, som led i implementeringen af IT-sikkerhedsregulativet.

Kultur- og Fritidsudvalget

8. Revisionsberetning om Københavns Kommunes regnskab for 2007 (2008-112151)

Kultur- og Fritidsforvaltningen skal forelægge Revisionsberetningen for Kultur- og Fritidsudvalget.

INDSTILLING OG Beslutning

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget tager Revisionsberetning 2007 til efterretning for så vidt angår den del, der vedrører Kultur- og Fritidsudvalget

Problemstilling

Revisionsberetning 2007 er modtaget den 12. september 2008 med anmodning om Kultur- og Fritidsudvalget stillingtagen til den del af beretningen, der angår udvalgets forvaltning.

Medlemmer af Kultur- og Fritidsudvalget har fra den 12. september 2008 haft mulighed for at rekvirere beretningen fra Borgerrepræsentationens Sekretariat. Beretningen udgør bilag 1 til denne indstilling (kun i elektronisk form).

Udvalgets svar skal være fremsendt til Revisionsdirektoratet senest den 10. oktober 2008.

Kultur- og Fritidsudvalget tog på mødet den 21. august 2008 Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til udvalgets regnskab 2007 til efterretning og godkendte forvaltningens påtænkte foranstaltninger.

Kultur- og Fritidsudvalgets bemærkninger til revisionsprotokollat 05/2007 danner grundlag for Revisionsdirektoratets beretning om revision af Københavns Kommunes regnskab 2007.

Den del af revisionsberetningen, der angår udvalgets forvaltning omhandler udelukkende emner, som Kultur- og Fritidsudvalget den 21. august 2008 har givet forklaring til revisionsprotokollatet.

Udvalgets forklaringer indgår i Revisionsberetning 2007.

Løsning

Revisionsberetningen indeholder ingen nye revisionsbemærkninger vedrørende Kultur- og Fritidsudvalget. Beretningen indeholder kun de bemærkninger, der fremgik af:

- Revisionsprotokollat nr. 10/2007: Årsrevisionsprotokollat til Kultur- og Fritidsudvalget vedrørende Kultur- og Fritidsforvaltningen – Revisionen af regnskab 2007
- og
- Revisionsprotokollat nr. 5/2007: Større undersøgelse til Kultur- og Fritidsudvalget om Kultur- og Fritidsforvaltningen – Opkrævning og inddrivelse af kommunens tilgodehavender.

Indstilling om disse sager blev forelagt Kultur- og Fritidsudvalget på mødet den 21. august 2008 (henholdsvis dagsordenens punkt 2 og 3).

Kultur- og Fritidsudvalget besluttede i sag nr. 3, at Kultur- og Fritidsforvaltningen skal udarbejde et

kommissorium vedrørende Opkrævning. Indstilling herom forelægges Kultur- og Fritidsudvalget som særskilt sag.

Økonomi

Indstillingen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Udvalgets bemærkninger sendes til Revisionsdirektoratet, der videresender dem til Revisionsudvalget.

Carsten Haurum

/Jens Thygesen

bilag

Bilag 1: Revisionsberetningen (kun elektronisk form)

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning den 02.10.2008

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 2. oktober 2008:

Indstillingen blev godkendt.

Børne- og Ungdomsudvalget

11. Revision af Københavns kommunes regnskab for 2007 (2008-69642)

Udvalget skal tage stilling til den del af Revisionsdirektoratets beretning om regnskab 2007, der angår udvalgets forvaltning.

INDSTILLING OG Beslutning

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller,

1. at udvalget tager Revisionsprotokollatet til efterretning.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har i beretningen vedr. regnskab 2007, nr. 2/2007 afgivet 7 bemærkninger og 4 anbefalinger til forvaltningen. Børne- og Ungdomsudvalget har på møde den 13. august 2008 besvaret disse bemærkninger.

I forbindelse med Revisionsdirektoratets beretning for 2007 har Børne- og Ungdomsudvalget mulighed for at komme med supplerende oplysninger til besvarelsen. Børne- og Ungdomsforvaltningen har ikke supplerende oplysninger til beretningen.

Løsning

I revisionsberetningens del kan indstillingen vedr. årsrevisionsprotokollat om regnskab 2007 ses fra side 210. Børne- og Ungdomsforvaltningens besvarelse fremgår fra side 211, og det samlede årsrevisionsprotokollat nr. 2/2007 til Børne- og Ungdomsudvalget vedr. Børne- og Ungdomsforvaltningen fremgår fra side 219.

Revisionsbemærkning:

Revisionsdirektoratet udtaler – på trods af at der nu foreligger afstemte og specificerede finansielle balancekonti – alvorlig kritik af, at ikke alle finansielle balancekonti er afstemte, at der ikke foretages ledelsestilsyn, og at saldiene ikke er specificerede.

Kravene i Kasse- og Regnskabsregulativet, herunder Rammebilaget regnskab i årets løb, er ikke overholdt.

Direktoratet påskønner, at den nyetablerede forretningsgang Afstemning og specifikation af den finansielle balance er dækkende, herunder at der foretages ledelsesmæssigt tilsyn med de udarbejdede afstemninger og specifikationer.

Forvaltningen har ingen yderligere kommentarer.

Økonomi

-

Videre proces

Efter udvalgets behandling vil sagen blive videresendt af Revisionsdirektoratet til Revisionsudvalget.

Børne- og Ungdomsudvalget vil i foråret 2009 få forelagt en midtvejsopfølgning på bemærkningerne til regnskab 2007.

Lars Øbing

/Georg Bartholdy

bilag

Revisionsberetning 2007 - publiceret på <http://www.netpublikationer.dk/kk/9061/>

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning den 01.10.2008

Indstillingen blev godkendt.

Sundheds- og Omsorgsudvalget

7. Revisionsberetning Regnskab 2007 (2008-113435)

Revisionsdirektoratet har udarbejdet Beretning om revision af Københavns Kommunes regnskab for 2007. Sundheds- og Omsorgsudvalget skal tage stilling til den del af beretningen, der angår udvalgets forvaltning.

INDSTILLING OG Beslutning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller,

2. at Sundheds- og Omsorgsudvalget tager den del af beretningen, der angår udvalgets forvaltning, til efterretning.

Problemstilling

Ud over indledende afsnit – herunder resumé og revisionspåtegning – består beretningen af samtlige årsrevisionsprotokollater samt redegørelser for større undersøgelser med tilhørende beslutningsprotokoller fra de udvalgmøder, hvor indstillinger herom har været behandlet. Sundheds- og Omsorgsudvalgets to protokollater kan findes på siderne 278 til 351. Revisionsdirektoratet har ikke i 2007 foretaget større undersøgelser indenfor Sundheds- og Omsorgsudvalgets område.

Løsning

De to revisionsprotokollater blev behandlet på møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 21. august 2008. Her tog udvalget Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning og godkendte forvaltningens påtænkte foranstaltninger i forhold hertil. Sundheds- og Omsorgsudvalget vil i februar/marts 2009 få forelagt en midtvejsstatus for de forskellige foranstaltninger sammen med indstilling vedrørende revisionsbetænkningen.

Medlemmerne af Sundheds- og Omsorgsudvalget kan få udleveret revisionsberetningen (648 sider) ved henvendelse til Borgerrepræsentationens sekretariat.

Som bilag 1 til denne indstilling er vedlagt uddrag af beretningen (siderne 5 til 13). For at perspektivere kvaliteten i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens økonomistyring og regnskabsføring er der yderligere som bilag 2 vedlagt en benchmarking vedrørende bemærkninger i revisionsprotokollaterne for de syv forvaltningers årsregnskaber for henholdsvis 2006 og 2007.

Økonomi

Ingen.

Videre proces

Udvalgets stillingtagen til sagen vil blive videreformidlet til Revisionsdirektoratet, som vil videresende den til Revisionsudvalget.

BILAG

Hanne Baastrup

/Lars Matthiesen

bilag

Bilag 1 - Indstilling-SOU-Revisionsberetning Bilag 2 - Revisionsbemærkninger-
2006og2007

Sundheds- og Omsorgsudvalgets beslutning den 02.10.2008

Indstillingen blev godkendt.

Socialudvalget

23. Revisionsberetning 2007 (2008-111771) Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2007.

Socialudvalget skal forholde sig til den del af beretningen, der angår udvalgets forvaltning.

INDSTILLING OG Beslutning

Socialforvaltningen indstiller,

- 1 at Socialudvalget tager den del af beretningen, der angår udvalgets forvaltning til efterretning
- 2 at Socialudvalget meddeler Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune, at der ikke er yderligere bemærkninger til de afsnit i revisionsberetningen, som vedrører Socialudvalgets forvaltningsområde.

Problemstilling

Revisionsberetningen indeholder i udvalgsrækkefølge en fuldstændig gengivelse af revisionsprotokollater og de respektive udvalgs beslutningsprotokoller.

Socialudvalgets revisionsprotokollater samt beslutningsprotokoller er gengivet i Revisionsberetningens bind II, på siderne 352 – 462.

Socialudvalget har på deres ordinære møde den 27. august behandlet 4 protokollater: SUD 322/2008, SUD 323/2008, SUD 324/2008 og 325/2008.

Løsning

Socialudvalget godkendte på mødet den 27. august 2008 Socialforvaltningens bemærkninger og forslag til initiativer og handlinger vedrørende 4 revisionsprotokollater.

Revisionsberetningen for 2007 giver ikke anledning til bemærkninger.

Økonomi

Ingen konsekvenser.

Videre proces

Socialudvalget sender senest den 10. oktober 2008 denne indstilling og udvalgets beslutning som besvarelse af revisionsberetning for 2007 til Revisionsdirektoratet for Københavns Kommune.

BILAG

Beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2007.

Socialudvalgets medlemmer har fra den 12. september 2008 haft mulighed for at rekvirere beretningen fra Borgerrepræsentationens sekretariat.

Beretningen er endvidere tilgængelig på Revisionsdirektoratets hjemmeside:
<http://www.kk.dk/revisionsdirektoratet.aspx> | publikationer | revisionsberetninger |
revisionsberetning 2007.

Anette Laigaard

/ Sven Bjerre

bilag

Socialudvalgets beslutning den

08.10.2008

Indstillingen blev taget til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget har ikke afgivet besvarelse til revisionsberetningen for 2007 inden Revisionsudvalgets afsluttende behandling heraf den 27. oktober 2008.

Teknik- og Miljøudvalgets havde ikke truffet beslutning om godkendelse af foranstaltninger til revisionsbemærkninger for revisionsprotokollat om årsregnskab 2007 og lovpligtig beretning til regnskab 2007 – byfornyelsesområdet. Udvalgets beslutningsprotokoller af 3. september 2008 om godkendelse af foranstaltninger til revisionsbemærkninger gengives i det følgende.

17. Protokollat vedrørende revision af regnskab 2007

Teknik- og Miljøforvaltningen skal forelægge Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger for udvalget samt redegøre for påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at Teknik- og Miljøudvalget tager Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning,
2. at Teknik- og Miljøudvalget godkender forvaltningens påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af årsregnskab for 2007 afgivet ni bemærkninger og tre anbefalinger til forvaltningen. Revisionsbemærkninger kan ”rangordnes” i forhold til hvor graverende Revisionsdirektoratet/Revisionsudvalget finder at forholdet er. I den rangordning, der bruges i Københavns Kommune, anvendes følgende 8 begreber: Påtale, særdeles kritisabelt, kritisabelt, alvorlig kritik, kritik, stærkt beklageligt, beklageligt og utilfredsstillende (hvor utilfredsstillende er mindst graverende). I protokollatet er de ni bemærkninger ledsaget af 1 gang kritisabelt, 1 gang alvorlig kritik, 1 gang stærkt beklageligt, 2 gange beklageligt, 3 gange utilfredsstillende og 1 gang stærkt påkrævet.

Løsning

En del af bemærkningerne til regnskab 2007 er en videreførelse af revisionens bemærkninger til regnskabet for 2006. Selvom forvaltningen har haft fokus på at få bragt de påpegede forhold på plads, er det ikke i alle tilfælde lykkedes inden regnskab

2007. Arbejdet med forbedring af økonomistyringen og regnskabsforvaltningen i forvaltningen er naturligvis fortsat i 2008.

I forlængelse af dannelsen af det fælles økonomisekretariat i 2007 blev forvaltningen opmærksom på, at det økonomiske styringsniveau på tværs i forvaltningen var meget svagt underbygget. Indsatsen i 2007 og 2008 har derfor været koncentreret om styrkelse af den grundlæggende styring i forvaltningen.

Der har været og er stadig fokus på at sikre retvisende regnskaber igennem afstemning af alle konti, hjemtagelse af refusioner og overholdelse af tidsfrister mv. Der er og arbejdes videre på at etablere standardiserede forretningsgange og arbejdsprocesser på en række områder, og den løbende økonomiske opfølgning er systematiseret og forbedret. Der er etableret en intern kontrolenhed og der er nedsat en særlig task force til oprydning og drift af regnskabsforvaltningen på byfornyelsesområdet.

Det er ikke lykkedes fuldt ud at realisere forvaltningens eget ønske om at opnå et styringsniveau på benchmarkniveau 3 og der er en begrundet formodning om, at dette ikke vil kunne være tilfældet inden udgangen af 2008. Forvaltningen har derfor på baggrund af regnskabet for 2007 i foråret 2008 indgået en aftale med et eksternt konsulentfirma om gennemførelsen af et servicetjek af økonomistyringen i forvaltningen. Samtidig er der foretaget en række ledelsesmæssige og organisatoriske ændringer i forvaltningen, med henblik på at sikre det fornødne udvikling af økonomistyringen på tværs af hele forvaltningen.

Det gennemførte servicetjek har haft til formål dels at afdække hvad status for økonomistyringsniveauet ved halvårsregnskabet for 2008 konkret er, dels at angive anbefalinger til, hvordan forvaltningen inden for en rimelig tidshorizont kan sikre at den økonomiske styring er på et nødvendig og tilfredsstillende niveau.

Det gennemførte servicetjek er vedlagt som bilag 4 til indstillingen, og viser i hovedtræk, at det økonomiske styringsniveau fortsat ikke er på niveau 3, at forvaltningens igangsatte aktiviteter er de rigtige, men at de skal suppleres med en yderligere indsats for at sikre, at niveau 3 opnås inden for en rimelig tidshorizont.

Det er forvaltningens forventning, at de igangsatte aktiviteter vil betyde en væsentlig styrket økonomistyring allerede fra udgangen af 2008, om end det ikke vil være muligt fuldstændig at sikre et styringsniveau på niveau 3 før end medio 2009.

Revisionsprotokollatets indhold samt det gennemførte servicetjek foretaget af et eksternt konsulentfirma har bekræftet forvaltningens ledelse i at tilrettelæggelsen af økonomistyringen i forvaltningen er kritisk. Det er derfor ledelsens vurdering, at de foreslåede aktiviteter er nødvendige at gennemføre på kortest mulige tid for at sikre et nødvendigt og tilfredsstillende økonomistyringsniveau.

Nedenfor er revisionens bemærkninger til regnskab 2007 samt forvaltningens kommentarer hertil beskrevet. En uddybende besvarelse af de enkelte punkter findes i

det vedlagte bilag 2.

Revisionsbemærkninger

1. Revisionsdirektoratet finder det beklageligt, at de obligatoriske forretningsgangsbeskrivelser ikke forelå i 2007, som det blev lovet i besvarelsen til årsrevisionsprotokollatet for 2006.

Revisionsdirektoratet anbefaler, at forvaltningen dels får udarbejdet forretningsgangsbeskrivelser i overensstemmelse med Kasse- og Regnskabsregulativet, dels sikrer udarbejdelsen af øvrige forretningsgangsbeskrivelser. Samtidig bør der ske en fastlæggelse af kontrolstrategien for overholdelsen af forretningsgangene. (Der henvises til side 10).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil færdiggøre udarbejdelsen af forretningsgangsbeskrivelser i overensstemmelse med kasse- og regnskabsregulativet inden 1. november 2008. Øvrige forretningsgangsbeskrivelser udarbejdes og tilpasses løbende, og kontrollen med overholdelsen af forretningsgange er som et led i forvaltningens kontrolstrategi forankret i den interne kontrolenhed.

2. Revisionen påskønner, at Teknik- og Miljøforvaltningen anvender benchmarkingværktøjet, men finder det fortsat *utilfredsstillende*, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har sikret, at alle forvaltningens enheder har opnået økonomistyringsniveau 3. Vi skal anbefale, at forvaltningen fremskynder afdækningen af det aktuelle økonomistyringsniveau samt får udarbejdet en handlingsplan for, hvorledes målet nås ved udgangen af 2008. (Der henvises til side 12).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil fortsætte arbejdet med en række initiativer, der allerede er igangsat samt følge op på den handlingsplan for den generelle økonomistyring, som i øjeblikket er under udarbejdelse med hjælp fra eksterne konsulenter. Handlingsplanen er udarbejdet i august 2008.

3. Revisionsdirektoratet finder det *kritisabelt*, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har afstemt statuskontiene. (Der henvises til side 23).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil fortsætte den indsats, der allerede er igangsat for at få afstemt samtlige statuskonti inden udgangen af september 2008.

4. Revisionsdirektoratet finder anledning til at udtale *alvorlig kritik* af, at hverken Teknik- og Miljøudvalget eller Teknik- og Miljøforvaltningen har formået at sikre, at regnskabsforvaltningen i Center for Bydesign lever op til kommunens regnskabsregler. Det anbefales, at Teknik- og Miljøudvalget snarest muligt sikrer, at der bliver etableret tilfredsstillende organisatoriske og personalemæssige rammer

for regnskabsfunktionen for Center for Bydesign. (Der henvises til side 29).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning og vil fortsætte arbejdet med dels at få indhentet de udestående opgaver og dels at få strømlinet processerne i såvel Center for Bydesign som Økonomisekretariatet inden udgangen af 2008.

5. Revisionsdirektoratet finder det **beklageligt**, at forvaltningen ikke har foretaget eftersyn af likvide midler. (Der henvises til side 32).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil sikre at de fornødne kasseeftersyn er gennemført inden udgangen af 2008.

6. Revisionsdirektoratet finder den formelle rapporteringsprocedure for Teknik- og Miljøforvaltningens selskabsdeltagelse **utilfredsstillende** og anbefaler at kommunens samlede rapporteringsprocedure kortlægges og gennemgås med henblik på at vurdere, hvorvidt der er behov for at tilpasse de gældende retningslinier til den i dag faktisk anvendte rapporteringsprocedure. (Der henvises til side 35).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil sikre at retningslinierne for rapporteringen er kendt og følges i de berørte centre inden aflevering af regnskabsprognosen i oktober.

7. Revisionsdirektoratet finder det **utilfredsstillende**, at Teknik- og Miljøforvaltningen i kun 3 ud af 6 tilfældigt udvalgte stikprøver var i stand til at dokumentere brugeroprettelser og tildelte adgange til egne systemer og data. Direktoratet har i denne anledning meddelt forvaltningen en række forslag til forbedring af den fremtidige administration af området. (Der henvises til side 41).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil i samarbejde med Koncernservice sikre, at der i fremtiden er tilgængelig dokumentation for de foretagne brugeroprettelser og de tildelte autorisationer.

8. Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke levet op til Revisionsudvalgets henstilling. Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har efterlevet Revisionsudvalgets henstilling om takster på byggesagsgebyrer. (Der henvises til side 44).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil supplere oplysningerne i takstbilaget med kalkulationer, der viser sammenhængen mellem udgifter og indtægter i forbindelse med byggesagsbehandling inden endelig udformning af budget 2009.

Regnskabsmaterialet til brug ved revisors erklæringsafgivelse er generelt forsinket fra Teknik- og Miljøforvaltningen, hvorfor forvaltningen ofte må søge om fristforlængelse for aflevering til staten. Vi finder det derfor stærkt påkrævet, at Teknik- og

Miljøforvaltningen får udarbejdet en forretningsgangsbeskrivelse om afgivelse af lovpligtige revisorerklæringer mv. (Der henvises til side 48).

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil sikre at de fornødne forretningsgange er til stede og efterleves, således at regnskabsmaterialet bliver afleveret rettidigt. Forretningsgange og procedurer er på plads inden udgangen af 2008.

Anbefalinger

1. Revisionsdirektoratet anbefaler, at Teknik- og Miljøforvaltningen indtænker mere end blot budgetopfølgning i kontrollen med de decentrale enheder, men også fx overholdelsen af lovgivningen, en hensigtsmæssig administration, overholdelsen af tidsfrister for revisorerklæringer mv. Til støtte herfor kan der hentes inspiration i Økonomiforvaltningens pjece om controlling. (Der henvises til side 14). Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil indarbejde de fornødne kontroller i forvaltningens kontrolstrategi inden udgangen af 2008.
2. Revisionsdirektoratet skal anbefale, at der sker en kvalitetssikring af de til regnskabet tilknyttede oversigter. Der udbedes den fornødne dokumentation af saldoen på 51,1 mio. kr. vedrørende tilskudsdeklarationsmidlerne. Det kan i den forbindelse overvejes, om det er muligt at opgøre værdien af de øvrige 36 tinglyste tilskudsdeklarationer samt hvorvidt disse bør optræde i kommunens regnskab som eventualrettigheder. (Der henvises til side 20). Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil øge fokus på regnskabsoversigterne i regnskab 2008. Center for Ressourcer har fremsendt dokumentation af saldoen vedrørende tilskudsdeklarationsmidlerne i august 2008.
3. Revisionsdirektoratet anbefaler, at Teknik- og Miljøforvaltningen snarest fremsender de endelige anlægsregnskaber og regnskabsforklaringer for de anførte anlægsbevillinger. (Der henvises til side 31). Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, og vil sikre at de udestående anlægsregnskaber vil blive fremsendt til revisionen inden udgangen af 2008. I vedlagte bilag 2 findes forvaltningens samlede handlingsplan vedrørende revisionen af regnskab 2007 samt en uddybet status på initiativer og handleplaner for økonomistyringen generelt samt på de forhold, der fik bemærkninger i revisionen af regnskabet for 2006.

Økonomi

Ingen.

Videre proces

Revisionsdirektoratet udarbejder – på baggrund af beslutningsprotokollen – en samlet revisionsberetning for Københavns Kommune. De relevante dele af denne vil blive behandlet på et møde i Teknik- og Miljøudvalget i oktober 2008.

bilag

[Bilag 1 Årsrevisionsprotokollat 2007](#)

[Bilag 2 Bemærkninger til årsrevisionsprotokollat 2007](#)

[Bilag 3 Skematisk oversigt over revisionsbemærkninger og svar 2007 og 2006, samt status](#)

[Bilag 4.a God økonomistyring](#)

[Bilag 4.b Afrapportering](#)

[Bilag 4.c Projektplan](#)

Teknik- og Miljøudvalget tog Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning og godkendte forvaltningens påtænkte foranstaltninger i forhold hertil. Forvaltningen fremlægger kvartalsvis en status på fremdriften i de igangsatte aktiviteter og mulige risikoområder med henblik på at sikre en god økonomistyring i forvaltningen, idet udvalget ser med dyb alvor på Revisionsdirektoratets protokollat.

19. Revisionsprotokollat nr. 14/2007: Revision af Københavns Kommunes regnskab for 2007 på byfornyelsesområdet mv.

Teknik- og Miljøforvaltningen skal forelægge Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger for udvalget samt redegøre for påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at Teknik- og Miljøudvalget tager Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning
2. at Teknik- og Miljøudvalget godkender forvaltningens påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af regnskab for 2007 på byfornyelsesområdet afgivet en bemærkning og nul anbefalinger til forvaltningen. Revisionsbemærkninger kan ”rangordnes” i forhold til, hvor graverende Revisionsdirektoratet/Revisionsudvalget finder, at forholdet er. I den rangordning der bruges i Københavns Kommune anvendes følgende 8 begreber: Påtale, særdeles kritisabelt, kritisabelt, alvorlig kritik, kritik, stærkt beklageligt, beklageligt og

utilfredsstillende (hvor utilfredsstillende er mindst graverende). I protokollatet er den ene bemærkning ledsaget af 1 gang henstilling.

Løsning

Revisionsbemærkninger

Forretningsgange:

Revisionsdirektoratet har konstateret, at relevante forretningsgange ikke foreligger i ajourført stand.

Revisionsdirektoratet henstiller ”at forvaltningen fremsender en redegørelse til revisionen om planerne for at udvikle indholdet af de grundlæggende byfornyelsesoplysninger i Center for Bydesigns ”Kæmpepark”. Der synes at være behov for en bedre mulighed for at opnå generelt overblik over byfornyelsessagernes oprettelse, behandling og status, herunder regnskabsoplysninger, så uddrag (sammenstilling af relevante sagsoplysninger) kan benyttes til ledelsesinformation i og udenfor Center for Bydesign, i forhold til staten, revisionen, borgerne og andre relevante interessenter.”

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning. Arbejdet med at ajourføre forretningsgange efter organisationsændringen i Center for Bydesign vil snarest blive igangsat på ny og forventes færdigt afsluttet i foråret 2009.

Teknik- og Miljøforvaltningen skal hertil bemærke, at ”Kæmpeparket” primært er skabt for at muliggøre tilvejebringelse af statistik over byfornyelsesudgifterne og sagsbehandlingstiden samt en samling af basisoplysninger for de enkelte sager. Efter forvaltningens opfattelse er ”Kæmpeparket” i sit nuværende design også et egnet værktøj til ledelsesinformation, da det giver ubegrænsede muligheder for sortering, udskrivning og sammenstilling af oplysninger. En forbedring kunne bestå i, at informationerne registreres hurtigere og mere nøjagtigt. Hvis Revisionen har konkrete forslag til en videreudvikling af ”Kæmpeparket”, modtager forvaltningen gerne disse.

Supplerende oplysninger

Forretningsgange:

Revisionen anfører, at der fortsat ikke er udarbejdet nødvendige forretningsgange, der sikrer, at administrationen på dette område sker i fuld overensstemmelse med gældende bestemmelser.

Mht. bemærkningen om forretningsgange henvises til det ovenfor anførte.

Afstemning - indberetningen i statens edb-system

Revisionen anfører endvidere, at der ikke er etableret fornøden afstemning mellem indrapporteringer til statens edb-systemer og kommunens regnskabssystemer, idet Revisionen ved egen afstemning har konstateret uoverensstemmelser mellem systemerne.

Teknik- og Miljøforvaltningen tager bemærkningen til efterretning, men påpeger, at der ikke er tale om uoverensstemmelser mellem kommunens regnskabstal og indrapporteringen til statens edb-system (BFO). Forvaltningen erkender derimod, at der i to sager blev sendt de forkerte udskrifter af indberetningerne, således at det var udskrifterne af regnskabsreguleringer frem for de egentlig regnskabsgodkendelser, der blev fremsendt til Revisionen.

Ved et møde med Revisionen den 8. juli 2008 er de pågældende sager, hvori Revisionen mente, at der var uoverensstemmelser, blevet gennemgået. Der blev ved den lejlighed udført en afstemning af de konkrete regnskabsgodkendelser og de tilhørende indberetninger, og i den forbindelse blev det konstateret, at der er overensstemmelser mellem forvaltningens regnskabsgodkendelser og indberetningerne i BFO-systemet.

Det blev aftalt, at der fremover tages et udskrift af regnskabsindberetningen i BFO-systemet, så det umiddelbart er muligt for Revisionen at afstemme indberetningen med regnskabsgodkendelsen, selvom der skulle være sket en regulering. Dette har efterfølgende vist sig at være unødvendigt, idet det er muligt at få udskrift af den egentlige regnskabsgodkendelse, selvom der efterfølgende er sket en regulering.

Økonomi

Ingen.

Videre proces

Revisionsdirektoratet udarbejder – på baggrund af beslutningsprotokollen – samlet revisionsberetning for Københavns Kommune. De relevante dele af denne vil blive behandlet på et møde i Teknik- og Miljøudvalget i oktober 2008.

Pernille Andersen

Martin Nordrup Andersen

bilag

[Bilag 1 Byfornyelsesberetning 2007](#)

Indstillingen blev godkendt.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har ikke afgivet besvarelse til revisionsberetningen for 2007 inden Revisionsudvalgets afsluttende behandling heraf den 27. oktober 2008.

Endvidere forelå Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets besvarelse af revisionsprotokollatet om lovpligtig beretning til regnskab 2007 – området for integration og repatriering ikke ved afslutningen af redaktionen af beretningen.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget havde ikke truffet beslutning om godkendelse af foranstaltninger til revisionsbemærkninger for revisionsprotokollat om årsregnskab 2007.

Udvalgets beslutningsprotokoller af 18. september 2008 om godkendelse af foranstaltninger til revisionsbemærkninger gengives i det følgende.

3. Protokollat vedrørende revision af regnskab 2007 (udsat) (2008-77693)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal forelægge Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger for udvalget samt redegøre for gennemførte og påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

INDSTILLING OG Beslutning

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen indstiller,

1. at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget tager Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning.
2. at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget godkender forvaltningens gennemførte og påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets møde den 28. august 2008

Sagen blev udsat.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af årsregnskabet for 2007 afgivet 4 bemærkninger og 2 anbefalinger til forvaltningen. Revisionsbemærkninger kan ”rangordnes” i forhold til hvor graverende Revisionsdirektoratet / Revisionsudvalget finder forholdet er. I den rangordning der bruges i Københavns Kommune anvendes følgende 8 begreber: Påtale, særdeles kritisabelt, kritisabelt, alvorlig kritik, kritik, stærkt beklageligt, beklageligt og utilfredsstillende (hvor utilfredsstillende er mindst graverende). Derudover kan Revisionsdirektoratet henstille

til forvaltningen, hvis direktoratet finder at de anvendte forretningsgange kan styrkes. I protokollatet er de 4 bemærkninger ledsaget af 1 gang beklageligt, 1 gang utilfredsstillende og 2 gange henstillinger.

Løsning

Revisionsbemærkninger:

*1. Revisionsdirektoratet finder det **beklageligt**, at balancekonti ikke er behandlet som foreskrevet.*

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen tager bemærkningen til efterretning.

Problemstillingen er gældende for alle forvaltninger i Københavns Kommune, hvorfor der på tværs af forvaltningerne i kommunen er iværksat en handleplan med henblik på at forbedre kvaliteten af afstemning af statuskonti.

Handleplanen skal sikre fælles retningslinier for afstemning af statusposter og herunder at:

- Københavns Kommune har en statusbalance, hvor ansvaret for hver enkelt konto er entydigt placeret, samt at omfanget af konti er tilpasset kommunens reelle behov.
- der etableres et kvalitetssikrings- og ledelsesinformationssystem til afstemninger af statusposter på tværs af kommunen.
- der skabes overblik over eventuelle problematiske forhold i de enkelte forvaltninger.

Initiativerne skal sikre, at den løbende sker afstemning af statuskonti samt afstemningen i forbindelse med regnskabet for 2008 sker på tilfredsstillende vis.

Handleplanen skal være fuldt implementeret den 31. oktober 2008.

*2. Revisionsdirektoratet finder det **utilfredsstillende**, at Beskæftigelses og Integrationsforvaltningen kun i 3 ud af 12 tilfældigt udvalgte stikprøver var i stand til at dokumentere brugeroprettelser og tildelte adgange til egne systemer og data.*

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen er enig i, at den nuværende administration og kontrol er mangelfuld, og forvaltningen vil på den baggrund tage følgende initiativer:

- Sikkerhedslederen i forvaltningen er i gang med en standardisering af autorisationstildeling, hvilket skal mindske fejltildeling af autorisationer.
- Systematisk gennemgang af sikkerhedsrapporter skal sikre, at det kun er BIF-medarbejdere, der har adgang til BIFs it-systemer. Initiativet er igangsat.
- Forvaltningen vil i samarbejde med Koncernservice fastlægge den enkelte brugeridents aktuelle adgange samt i fornødent omfang skaffe dokumentation herfor. Sidstnævnte initiativ ventes igangsat oktober 2008.

*3. Revisionsdirektoratet skal **henstille**, at den bebudede forretningsgangsbeskrivelse for håndtering af bedragerisager snarest udarbejdes.*

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen kan meddele, at der nu er udarbejdet en forretningsgang for bedragerisager.

4. Revisionsdirektoratet skal **henstille**, at der sker en gennemgang af de reviderede regnskaber m.v. for undervisning af voksne udlændinge, der varetages af eksterne udbydere, herunder at der årligt udarbejdes en redegørelse for gennemgangen.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker følgende til Revisionsdirektoratets henstilling:

De aftaler, som Københavns Kommune har indgået med de private udbydere af danskuddannelse (sprogcentre), kan efter Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens opfattelse ikke sidestilles med de 'driftsoverenskomster', som kommunen har indgået med for eksempel private børneinstitutioner. I forhold til de sidste har kommunen "en betydelig indflydelse på institutionens drift".¹ Det er baggrunden for de detaljerede vejledende retningslinjer i Københavns Kommunes Budget- og Regnskabshåndbogs afsnit 8, som Revisionsdirektoratet henviser til. I forhold til de private udbydere på danskuddannelsesområdet har kommunen imidlertid kun begrænset indflydelse på driften, jf. nedenunder.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen følger dog de vejledende retningslinjer i det omfang, det er hensigtsmæssigt, og gennemgår eksempelvis de private sprogcentres årsregnskaber, der som anbefalet i Budget- og Regnskabshåndbogen er udarbejdet efter en kommunal instruks og påtegnet af sprogcentrets revisor. Revisionsdirektoratet er blevet oplyst om dette i forbindelse med høringen over udkastet til revisionsprotokollatet.

Ifølge Budget- og Regnskabshåndbogen skal forvaltningerne tilse, at kommunens tilskudsforvaltning sker på en økonomisk forsvarlig og hensigtsmæssig måde. Håndbogens konkrete retningslinjer er vejledende. Det er præciseret, at det er op til forvaltningerne at tilpasse idealmodellerne til de enkelte tilskudsordningers karakteristika.

Det er karakteristisk for tilskudsordningen inden for danskuddannelsesområdet, at kommunerne skal give tilskud til private skoler i form af modultakster. (Bortset fra de få tilfælde, hvor det drejer sig om kontanthjælpsmodtagere). Modultaksterne skal aftales på forhånd og erlægges, når personen begynder på et undervisningsmodul. Skolen er herefter normalt forpligtet til at undervise personen, indtil personen har gennemført modulet. Kommunen må ikke dække et eventuelt underskud eller kræve tilbagebetaling af et eventuelt overskud. Kommunen må heller ikke opstille særlige mål eller resultatkrav.

Hensigten med lovens begrænsning af kommunernes råderum og hensigten med de detaljerede krav om taxameterfinansiering er, at der skal være et incitament for skolen til at gøre undervisningen effektiv, herunder at personen anvender så få undervisningstimer som muligt på at gennemføre undervisningsmodulet. Forbruget af undervisningstimer pr. modul fremgår af skolernes løbende indberetninger til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Modultaksterne fastsættes af Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, der tager stilling til niveauet for taksterne mindst en gang om året. Det sker efter en forudgående forhandling mellem forvaltningen og skolerne. I forvaltningens vurdering af, hvad der er et rimeligt niveau for taksterne, indgår oplysningerne om antallet af undervisningstimer pr. modul og oplysninger om skolernes økonomi, herunder de seneste årsregnskaber.

På denne baggrund mener forvaltningen ikke, at det har noget formål at udarbejde en selvstændig redegørelse om gennemgangen af årsregnskaberne - med mindre skolens

¹ Jf. Velfærdsministeriets Budget- og regnskabssystem for kommuner, kapitel 2.3, afsnittet Ejerforhold.

revisor har særlige bemærkninger til regnskabet.

Anbefalinger:

1. Revisionsdirektoratet anbefaler, at de økonomidata der skal foreligge for kommunens samlede regnskab, herunder det omkostningsbaserede regnskab, også forelægges for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i forbindelse med regnskabsaflæggelsen

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil forelægge det omkostningsbaserede regnskab sammen med regnskabsaflæggelsen for 2008.

2. Revisionsdirektoratet anbefaler, at der foretages korrektion af bogføringsfejl og fejlplacering af budgetbeløb, så snart dette konstateres. Endvidere foreslås det, at det overvejes at etablere en bevilling for finansposter.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal hertil bemærke, at forvaltningen vil bestræbe sig på straks at korrigere fejl vedr. bogføring og placering af budgetbeløb, så snart dette konstateres. Endvidere skal det bemærkes, at forvaltningen siden forvaltningens oprettelse har haft oprettet en bevilling for finansposter, men eftersom bevillingen er 0 fremgår den ikke af bevillingsoversigten.

Økonomi

Ingen

Videre proces

Revisionsdirektoratet udarbejder, på baggrund af beslutningsprotokollatet en samlet revisionsberetning for Københavns Kommune. De relevante dele af denne vil blive behandlet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget omkring oktober 2008. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil udarbejde halvårsrapport på opfølgning af protokollatet omkring februar 2009.

Bilag

1. Revisionsprotokollat til Beskæftigelses- og Integrationsudvalget vedrørende Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – Revision af regnskab 2007 af 23. juni 2008.

Morten Binder

/ Kaj Ove Christiansen

bilag

[Bilag 1. Revisionsdirektoratet - Procedure for udvalgets behandling af revisionsprotokollat](#)

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets beslutning den 18.09.2008

Indstillingens 1. at blev taget til efterretning og 2. at blev godkendt.

4. Revisionsprotokollat for 2007 på området for integration og repatriering (2008-103078)

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen skal forelægge Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger for udvalget samt redegøre for gennemførte og påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

INDSTILLING OG Beslutning

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen indstiller,

1. at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget tager Revisionsdirektoratets bemærkninger og anbefalinger til efterretning.
2. at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget godkender forvaltningens gennemførte og påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

Problemstilling

Revisionsdirektoratet har i forbindelse med revisionen af årsregnskabet for 2007 på området for integration og repatriering afgivet 3 revisionsbemærkninger.

Revisionsbemærkninger kan ”rangordnes” i forhold til hvor graverende Revisionsdirektoratet / Revisionsudvalget finder forholdet er. I den rangordning, der bruges i Københavns Kommune, anvendes følgende 8 begreber: Påtale, særdeles kritisabelt, kritisabelt, alvorlig kritik, kritik, stærkt beklageligt, beklageligt og utilfredsstillende (hvor utilfredsstillende er mindst alvorlig). Derudover kan Revisionsdirektoratet henstille til forvaltningen, hvis direktoratet finder, at de anvendte forretningsgange kan styrkes.

I protokollatet er de 3 bemærkninger ledsaget af 1 gang beklageligt og 1 gang utilfredsstillende. Den sidste revisionsbemærkning er en henstilling.

Løsning

Revisionsbemærkninger:

*1. Revisionsdirektoratet finder det **utilfredsstillende**, at der er mangler i de interne kontroller, herunder at der ikke for 2007 har været gennemført ledelsestilsyn i fuldt omfang.*

På baggrund af revisionsbetænkningen for 2006 og forvaltningens egne erfaringer med ledelsestilsynet gennem den første del af 2007 har forvaltningen gennemført en markant styrkelse af de interne kontroller, herunder særligt ledelsestilsynet. Dette er sket ved etableringen primo 2008 af en selvstændig enhed - Kvalitetskontrolenheden - med 5 medarbejdere.

Med etableringen af Kvalitetskontrolenheden er der sket en opstramning af dels indholdet i det lokale ledelsestilsyn og dels den centrale opfølgning på, at de lokale ledelsestilsyn gennemføres fuldt ud.

Hver måned gennemføres en række stikprøvekontroller på væsentlige sagsbehandlingsområder i alle 11 decentrale enheder, som en del af ledelsestilsynet. Stikprøvekontrollen består af en almindelig og en særlig del. Temaerne i den almindelige del af ledelsestilsynet bliver fastsat centralt i Kvalitetskontrolenheden og retter sig mod sagsbehandlingens forskellige elementer, f.eks. om tidsfrister er overholdt og om journaliseringen er korrekt. Stikprøvernes omfang er typisk 30-50 sager i hver afdeling/team.

Temaerne i den særlige del af ledelsestilsynet bliver fastsat i et samarbejde mellem Kvalitetskontrolenheden og den decentrale ledelse. Temaerne retter sig, som i den almindelige del af ledelsestilsynet, også her mod sagsbehandlingens forskellige elementer.

De decentrale enheder afrapporterer et samlet ledelsestilsyn umiddelbart efter hver månedsafslutning til Kvalitetskontrolenheden. Afrapportering skal dels indeholde resultatet af den gennemførte kontrol og dels skal der være en redegørelse for hvilke tiltag, der sættes i værk til bedring af kvaliteten, hvis kontrollen har vist et utilfredsstillende resultat. På baggrund af afrapporteringerne udarbejder Kvalitetskontrollen et samlet notat til direktionen, der tager stilling til eventuelle initiativer.

*2. Revisionsdirektoratet finder det **beklageligt**, at antallet af fejl ved sagsbehandlingen fortsat er højt.*

Forvaltningen skal bemærke, at en overvejende del af de fundne fejl med refusionsmæssig betydning relaterer sig til fejl omkring registrering af timeangivelse vedr. danskundervisning. Disse fejl er rettet i den endelige restafregning, hvilket Revisionsdirektoratet også er opmærksomme på. I og med at timetallet fra 1. januar 2008 ikke længere er grundlag for tilskudsgivningen, er det forvaltningens opfattelse, at denne type fejl ikke vil forekomme fremadrettet. Fra den 1. januar 2008 gives tilskuddet som en 50 % refusion af kommunens driftsudgifter vedr. danskundervisning. Hvad angår øvrige fundne sagsbehandlingsmæssige fejl vil forvaltningen indarbejde arbejdsgange for integrationsområdet i forvaltningens generelle arbejdsgange i Arbejdsgangsportalen. Dette vil være med til at sikre en korrekt og mere ensartet sagsbehandling på området.

*3. Revisionsdirektoratet **henstiller**, at forretningsgangene for hjemtagelse af tilskud og hjælp i særlige tilfælde og de faktiske arbejdsgange bringes overens og således at administrationen tilrettelægges hensigtsmæssigt.*

Ved ændring af integrationsloven pr. 1. januar 2008 blev finansieringsbestemmelserne og loven ændret således, at der ikke længere ydes faste programtilskud, men i stedet ydes en procentrefusion (50 %) af kommunens udgifter til introduktionsprogrammerne. Forvaltningen har indarbejdet ændringerne i de faktiske arbejdsgange og vil sørge for, at forretningsgangen beskrives, således at der er overensstemmelse mellem de beskrevne arbejdsgange og de faktiske arbejdsgange på området.

Økonomi

Ingen

Videre proces

Revisionsdirektoratet udarbejder, på baggrund af beslutningsprotokollatet en samlet revisionsberetning for Københavns Kommune. De relevante dele af denne vil blive behandlet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget omkring oktober 2008. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen vil udarbejde halvårsrapport på opfølgning af protokollatet omkring februar 2009.

Bilag

1. Revisionsprotokollat for 2007 på området for integration og repatriering

Morten Binder

/ Kaj Ove Christiansen

bilag

[Bilag 1 - Revisionsprotokollat for 2007 på området for integration og repatriering](#)

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets beslutning den 18.09.2008

Indstillingens 1. at blev taget til efterretning og 2. at blev godkendt.

VI. Revisionsudvalgets konkrete bemærkninger til 2 resterende sager vedrørende regnskabet for 2006 samt Økonomiudvalgets indstilling hertil

Borgerrepræsentationen godkendte den 13. december 2007 Økonomiudvalgets betænkning over Revisionsdirektoratets beretning om revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2006.

Økonomiudvalgets betænkning indeholdt af praktiske grunde ikke følgende 2 sager:

- Teknik- og Miljøudvalget: Større undersøgelse om Takstfastsættelsen for forurenede jord på Kalvebod Miljøcenter.
- Beskæftigelses- og Integrationsudvalget: Lovpligtig beretning om Revisionen af Københavns Kommunes regnskab for 2006 på beskæftigelsesområdet – fleksjob.

I det følgende omtales først de 2 sager, hvorefter Økonomiudvalgets indstilling angives.

Teknik- og Miljøudvalget

1. Revisionsdirektoratet finder det utilfredsstillende, at Kalvebod Miljøcenter ikke har foretaget halvårslige efterkalkulationer af de realiserede omkostninger baseret på det realiserede aktivitetsniveau.

Revisionsdirektoratet foreslår, at forvaltningen fremover benytter sådanne efterkalkulationer som grundlag for overvejelserne om takstjusteringer, herunder baseret på retningslinjer for parameterværdierne for afvigelser, der bør afstedkomme takstjusteringer.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt udtalelsen fra Teknik- og Miljøforvaltningen, hvorefter forvaltningen fra medio 2008 vil begynde at foretage halvårslige efterkalkulationer af takstniveauet med bistand fra et eksternt revisionsfirma.

Revisionsdirektoratet finder det stærkt beklageligt, at der kan rejses tvivl om

lejeaftalens overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens § 48: Hvile-i-sig-selv opgørelsen indeholder lejeomkostninger til Udviklingsselskabet Prøvestenen P/S, som ikke synes at hvile på et korrekt og fyldestgørende beregningsgrundlag.

Revisionsdirektoratet henstiller, at følgende spørgsmål bliver forelagt Miljøstyrelsen til vurdering:

- Skal Kalvebod Miljøcenters lejeindtægter indgå i regnskabet for centrets deponeringsaktiviteter eller betragtes som en indtægt for kommunen, jf. uenigheden mellem hvile-i-sig-selv-eksperten lektor Birgitte Egelund Olsen og advokat Mogens Moe.
- Betingelserne i miljøbeskyttelseslovens § 48 om opsparing til anlæg af nye deponier, jf. Mogens Moe's notat af 31. august 2007 om "Hvile-i-sig-selv-princippet og opsparing til anlæg af nye deponier for forurennet jord":
- Var Kalvebod Miljøcenter berettiget til på det foreliggende beregningsgrundlag at lade lejeomkostningen til Udviklingsselskabet Prøvestenen P/S indgå i hvile-i-sig-selv-opgørelsen. Det synes hensigtsmæssigt, at Miljøstyrelsen og Københavns Kommune udarbejder et skønstema og udpeger en skønsmænd til at foretage de grundlæggende økonomiske beregninger.

Teknik- og Miljøudvalget har godkendt udtalelsen fra Teknik- og Miljøforvaltningen, som oplyser, at Miljøstyrelsen har udtalt, at den ikke har kompetence til at gå ind i en konkret vurdering og oplyser, at såfremt kommunen stadig er i tvivl, kan der rettes henvendelse til Velfærdsministeriet.

Teknik- og Miljøforvaltningen har i stedet indhentet en juridisk udtalelse fra professor Bent Ole Gram Mortensen fra Syddansk Universitetscenter. Denne er helt enig med advokat Mogens Moe, at lejeindtægter fra udlejning til private virksomheder, som er ophobet på udlægskontoen, bør med tilbagevirkende kraft trækkes ud af udlægskontoen og konteres til fordel for Københavns Kommune.

Teknik- og Miljøforvaltningen henviser for så vidt angår lejeomkostningen til

Udviklingselskabet Prøvestenen P/S til udtalelsen fra Økonomiforvaltningen, som ikke er enig i Revisionsdirektoratets betragtninger.

Der henvises bl.a. til, at der er gjort det fornødne og mulige for at sikre armslængdeprincippet, dels ved forankring af relationerne til Udviklingselskabet Prøvestenen P/S i hver sin forvaltning og dels ved indhentning af særskilt udtalelse fra revisionsfirmaet KPMG om lejeaftalens kalkulationsprincipper for netop at sikre, at aftalen så godt som muligt blev indgået på markedsmæssige vilkår. Problemstillingen om forhandling mellem nærtstående parter er i øvrigt ikke ukendt fra forsyningsområdet, hvor det også er muligt at overholde armslængdeprincippet.

Teknik- og Miljøudvalget har senest på mødet den 3. september 2008 besluttet, at Økonomiudvalget skal høres om opgørelsen af KMC's lejeomkostning til Udviklingselskabet Prøvestenen, førend Teknik- og Miljøudvalget træffer en endelig beslutning i sagen. Høringsudtalelsen foreligger endnu ikke.

Revisionsudvalget har ikke grundlag for at tage stilling til de særdeles komplicerede juridiske problemstillinger, som er indeholdt i den konkrete sag.

Derimod skal udvalget fremadrettet henstille, at kommunen foranlediger udarbejdet et juridisk responsum, der med udgangspunkt i den konkrete sag peger på praktiske løsningsforslag, så det sikres, at kommunens dispositioner med private selskaber ikke kan anses for at være i strid med lovgivningen, kommunalfuldmagten eller grundlæggende forvaltningsprincipper, herunder armslængdeprincippet.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

2. Revisionsdirektoratet finder anledning til at udtale kritik af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens administration af lovgivningens krav til fleksjob, da revisionen af sager, der har været eller skulle have været revurderet i 2. halvår 2006 og 2007, viste fejl i 71 ud af 75 gennemgåede sager. Revisionen af sager vedrørende ny-visiteringer viste ikke fejl.

Direktoratet foreslår, at der sættes mere fokus på anvendelsen af forvaltningens

skemaer i sagsbehandlingen samt forbedring af sagsstyringen og journalføringen. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen tager stilling til den videre proces for de resterende sager, berigtigelse af fejl og afklarer den refusionsmæssige betydning.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har godkendt Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens indstilling og taget Revisionsdirektoratets bemærkning og anbefalinger til efterretning samt godkendt forvaltningens gennemførte og påtænkte foranstaltninger i forhold hertil.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har senest på mødet den 18. september 2008 fået oplyst af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, at refusionstabet for regnskab 2006 er kalkuleret til 15,2 mio. kr. svarende til 95 % af den modtagne statsrefusion.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har med henvisning til lovgrundlaget tilkendegivet over for kommunen, at Revisionsdirektoratet skal foretage en totalgennemgang af alle fleksjobsager, da revisionen har fundet fejl i over 20 % af sagerne. Revisionsgennemgangen er endnu ikke afsluttet.

Revisionsudvalget finder anledning til at udtale alvorlig kritik af den manglende overholdelse af lovgivningen, som har medført et økonomisk tab for kommunen. Udvalget noterer med tilfredshed, at revisionen af ny-visiteringer ikke viste fejl.

Økonomiudvalgets indstilling

Økonomiudvalget afgiver på grundlag af Revisionsudvalgets forberedende arbejde følgende indstilling til Borgerrepræsentationens beslutning med hensyn til de af Revisionsdirektoratet fremsatte revisionsbemærkninger:

De af Teknik- og Miljøudvalget og Beskæftigelses- og Integrationsudvalget besluttede foranstaltninger i anledning af Revisionsdirektoratets revisionsbemærkninger til 2 resterende sager vedrørende regnskabet for 2006 godkendes.

Økonomiudvalget, den 25. november 2008

Ritt Bjerregaard

Klaus Bondam

Jakob Hougaard

Mikkel Warming

Mogens Lønborg

Pia Allerslev

Bo Asmus Kjeldgaard

Anne Vang

Jesper Christensen

Ikram Sarwar

Manu Sareen

Frank Hedegaard

Carl Christian Ebbesen

Bilag 3

Bemærkninger i Revisionsbetænkninger 2003-2007

		Revisionsudvalget	2003	2004	2005	2006	2007
R Ø D	1	Tjenstlig påtale					
	2	Kraftig påtale / skarp påtale / påtale		1	2	1	
	3	Særdeles kritisabelt / kritisabelt		1		1	1
	4	Alvorlig kritik	2		1	3	2
	5	Kritik		1	2	3	4
G U L	6	Stærkt beklageligt / beklageligt	6	6	5	5	4
	7	Utilfredsstillende		2	2		
	8	Indskærper / understreger / understreger betydning	2	1	3	3	
	9	Stærkt påkrævet / påkrævet	3	1	1		1
	10	Manglende begrundelse			1		
	11	Behov for opstramning / forbedret udnyttelse	1 (1)		3		2
	12	Henstiller på ny					
	13	Henstiller		1	1		
	14	Udtaler					
	15	Tilslutter / deler opfattelse / lægger vægt på	3	5			
G R Ø N	16	Sagen forelægges BR					
	17	Opfølgning af gammel sag / afventer med interesse					
	18	Redegørelser i næste årsberetning / manglende besvarelse					
	19	Tidligere kritik / nu tilfredsstillende	4	3	3 (1)		
	20	Værdifuldt	3	1			
	21	Faktisk oplysning					
	22	Opfølgning	1 (10)	1 (9)	1 (9)		
	23	Supplerende oplysninger fra Økonomiudvalget og de stående udvalg	4	0	1		
	Bemærkninger i alt	29	24	26	16	14	

( ) Anvendes hvor Revisionsudvalget har afgivet mere end én bemærkning – mindst betydningsfulde bemærkning er angivet med ( ).